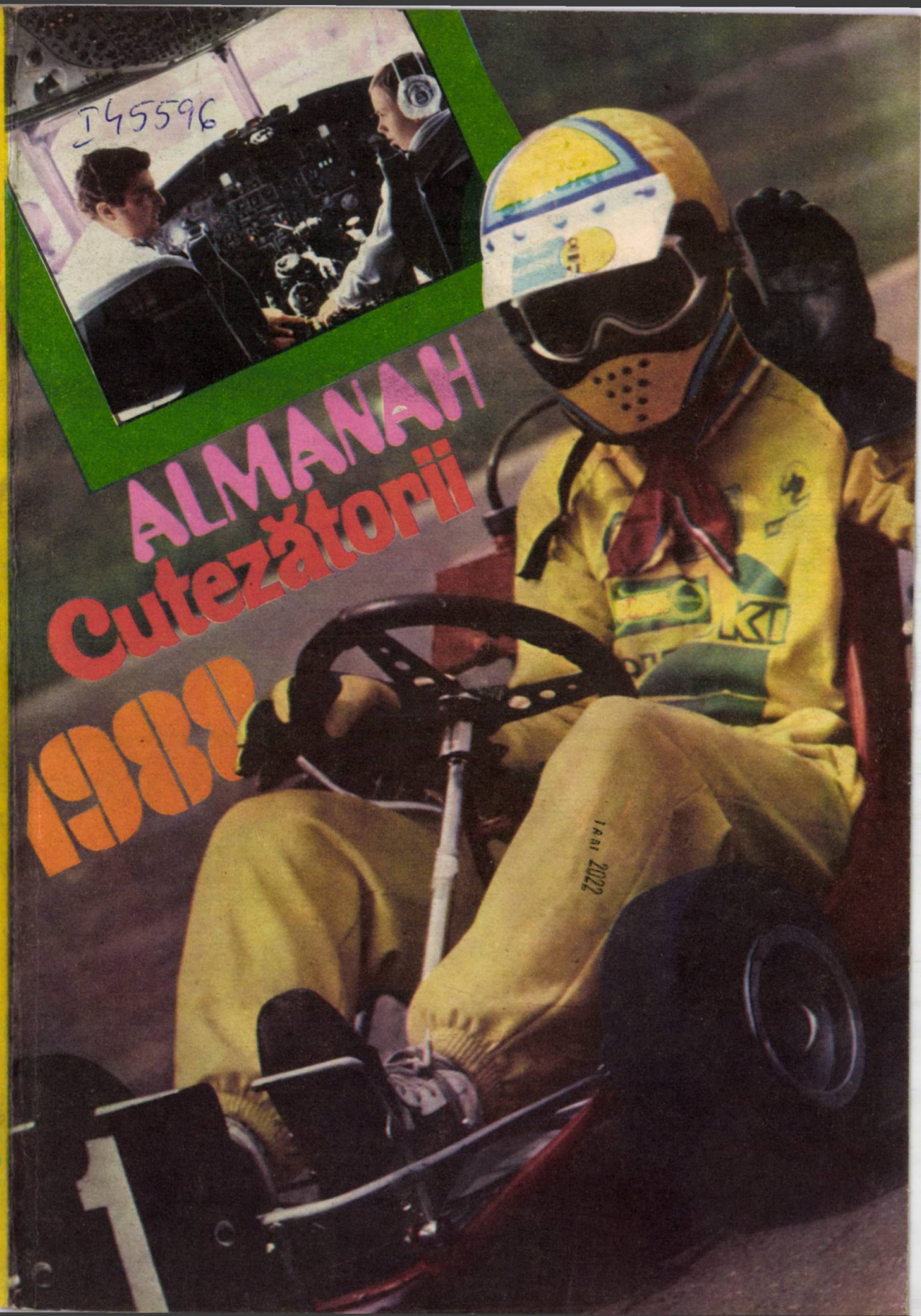

ALMANAH Cutezători 1988

Mă adresez
tuturor copiilor patriei noastre
cu chemarea
de a învăța,
a învăța
și iar a învăța,
de a face totul
pentru a-și însuși tot ce este mai nou
în toate domeniile,
de a cunoaște și istoria, și trecutul,
și prezentul poporului nostru,
de a învăța din toate acestea și de a urma întotdeauna
calea indicată de Partidul Comunist Român,
care a făcut și face totul
pentru a asigura poporului nostru,
pentru a vă asigura vouă,
dragi copii,
cele mai minunate condiții de viață.
Trebuie
să învățați și să munciți!
Învățătura
și munca
trebuie să constituie
preocuparea și țelul vostru permanent.

NICOLAE CEAUȘESCU

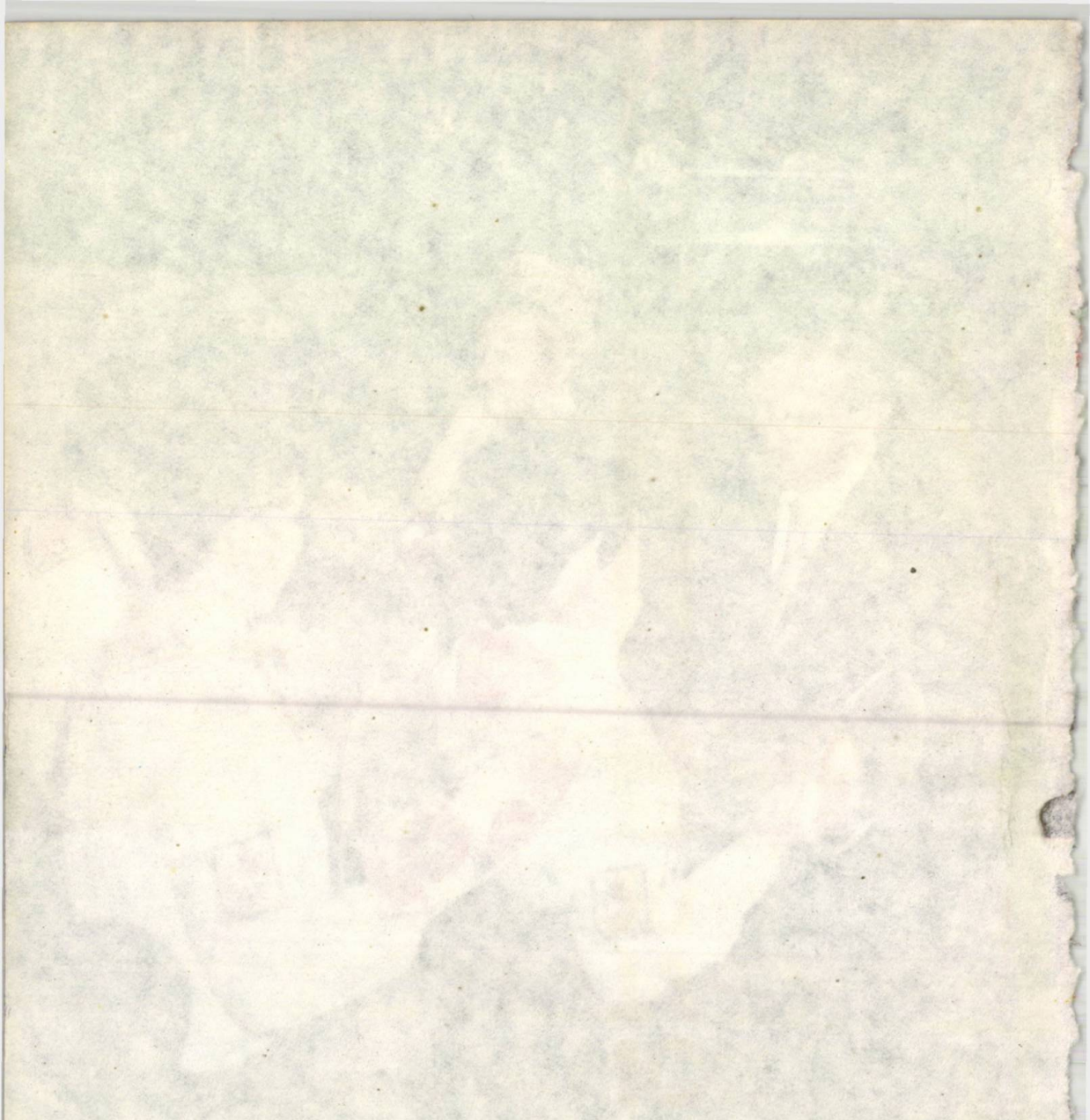
Iubiți conducători de țară și popor,
Vă mulțumim din inimă, fierbinte,
Pentru copilăria fericită, pentru viitor,
Pentru al țării comunist destin, tot înainte!

Ne este viața ca o primăvară,
Muncim și învățăm sub cerul fără nori;
Ne sînteți pildă înaltă, ctitori de nouă țară,
Făuritori de geniu, iubiți conducători!

93336

BIBLIOTECA „ASTRA”
SIBIU

11 mai 2021

Peștii și sălile comunității, tot înaintea
Peștii și sălile comunității, tot înaintea
Peștii și sălile comunității, tot înaintea
Peștii și sălile comunității, tot înaintea

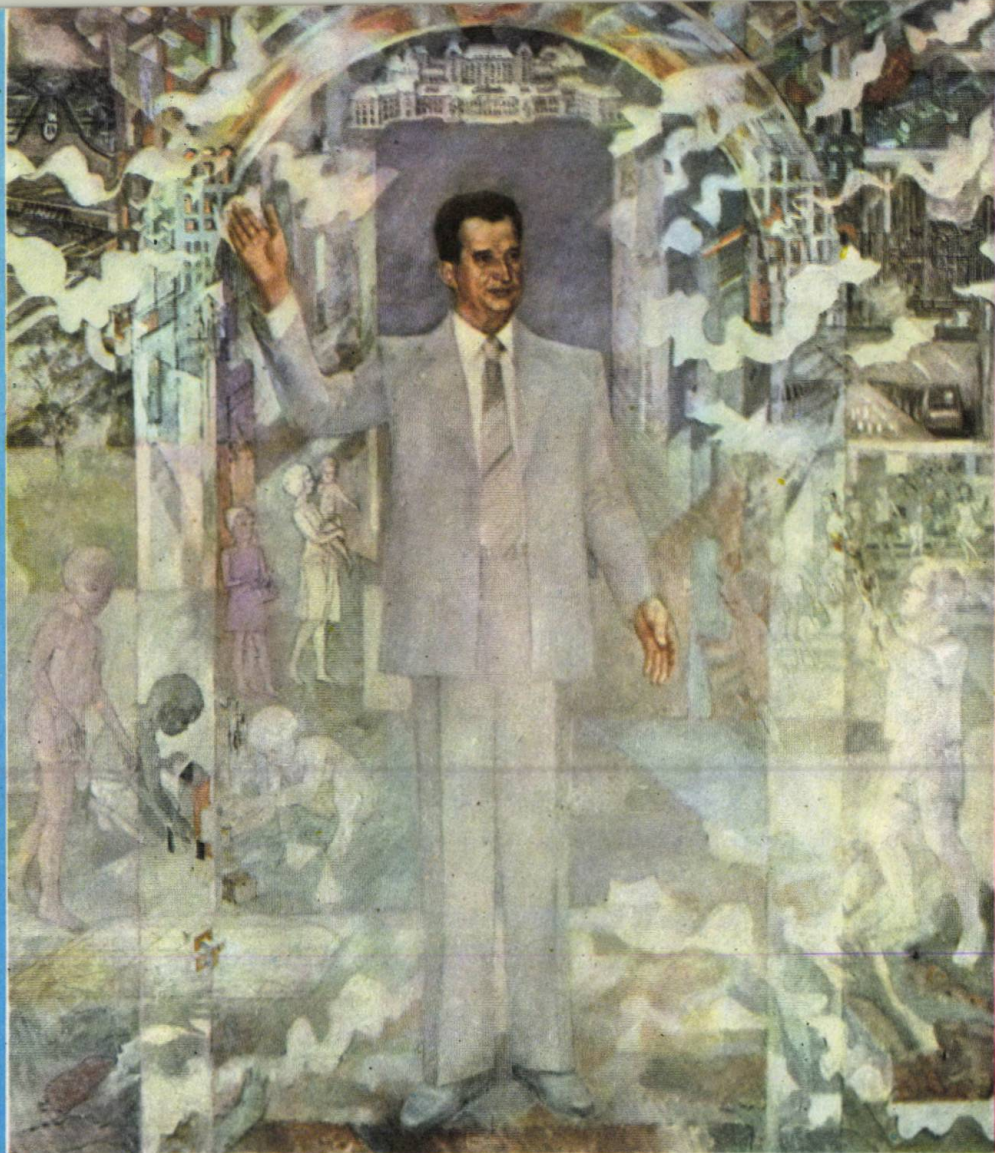
Peștii și sălile comunității, tot înaintea
Peștii și sălile comunității, tot înaintea
Peștii și sălile comunității, tot înaintea
Peștii și sălile comunității, tot înaintea

PARTIDUL, CEAUȘESCU, ROMÂNIA

Tara noastră, poporul român trăiesc un ev al supremei împliniri, al depășirii celor mai temerare visuri ale străbunilor, al transpunerii în viață a celor mai cutezătoare năzuințe de propășire a patriei. Partidul Comunist Român, în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceașescu, desăvârșește din zi în zi înfăptuirea mărețelor idealuri socialiste și comuniste ale națiunii pe calea edificării societății socialiste multilateral dezvoltate,

pe calea ce duce spre comunism. Este epoca de aur a patriei, cea mai glorioasă pagină din istoria României, pe al cărei înalt frontispiciu poporul nostru a încrustat pentru totdeauna, cu dragoste și mândrie, numele tovarășului Nicolae Ceașescu, conducătorul iubit și stimat al partidului și statului nostru, marele strateg al bătăliilor revoluționare conduse de partid, întemeietorul României moderne, genialul vizionar al înălțării patriei pe cele mai

luminoase culmi de progres și civilizație.

Au trecut 43 de ani de la desfășurarea revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din August 1944, când, prin victoria insurecției armate, organizată și condusă de Partidul Comunist Român, patria noastră a pășit într-o eră nouă a istoriei sale, pe calea independenței, democrației și progresului. **„Acest act de importanță istorică crucială pentru România, arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, a deschis calea nu numai eliberării definitive a patriei**

noastre de sub jugul dominației străine și eliberării sociale a maselor, dar și unei ere noi, de făurire a celei mai înaintate orindui — orinduirea socialistă —, în care poporul este pe deplin stăpin pe destinele sale și merge ferm înainte spre comunism”.

În amplele bătălii revoluționare ce au urmat, înlăturarea monarhiei și instaurarea republicii, la 30 Decembrie 1947, eveniment de la desfășurarea căruia sărbătorim împlinirea a 40 de ani, au marcat cucerirea întregii puteri politice de către clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea și celelalte categorii de oameni ai muncii,

trecerea la etapa revoluției și construcției socialiste.

Un loc de excepțională însemnătate îl ocupă, în procesul edificării socialiste, Congresul al IX-lea al partidului, deschizător de nouă epocă în istoria patriei, legată indisolubil de activitatea teoretică novatoare și acțiunea practică revoluționară ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, eveniment ce a determinat afirmarea puternică a spiritului creator, înnoitor în viața întregii noastre societăți, ridicarea pe o treaptă superioară a procesului de transformare revoluționară a patriei. Aceasta a asigurat tre-

cerea la o nouă etapă de dezvoltare a țării — a dezvoltării rapide a forțelor de producție, a perfecționării continue a organizării și conducerii societății, a relațiilor sociale, a tuturor domeniilor de activitate, a creării condițiilor pentru trecerea la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în România.

Marile împliniri ale acestor ani, care vor rămâne pentru totdeauna în conștiința națiunii noastre drept cele mai luminoase pagini de muncă și luptă pentru edificarea noii orînduiri, sînt rodul activității creatoare a clasei muncitoare, a țărănimii și intelec-

tualității, a întregii noastre societăți, strâns unită în jurul Partidului Comunist Român, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Să privim câteva clipe harta patriei și să facem o scurtă călătorie imaginară pe renăscutele sale meleaguri! Pretutindeni, la tot pasul, ne întîmpină impunătoare ctitorii întemeiate în anii noii orînduirii, îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului, mărețe construcții, dintre care unele, datorită uluitorului ritm al înălțării lor, nici n-au oferit cartografilor timpul necesar includerii pe hărți. Transfăgărășanul își salută, peste cîmpii mănoase, fratele geamăn din Dobrogea, canalul dintre Dunăre și Mare; salbele de hidrocentrale de pe Olt, Argeș, Someș, Bistrița, Dunăre formează o neasemuită diademă de lumini, ce dă o prospețime nouă chipului întinerit al țării; Dîmbovița, în noua sa albie, își poartă maiestuos apele limpezi, oglindind impunătoarele construcții ale Bucureștiului modern, el însuși o grandioasă ctitorie a Epocii Nicolae Ceaușescu. Și apoi,

cetățile industriale — adevărata coloană vertebrală a țării —, satele și orașele modernizate, șantierele de tot felul, liniile de înaltă tensiune, constituindu-se în argumente materiale ale izbînzilor din acești ani, dau impresionantă verticalitate reliefulor naturale ale geografiei patriei.

Acest peisaj grandios al țării evocă profunzimea schimbărilor revoluționare petrecute în orînduirea noastră socialistă, cu deosebire în Epoca Nicolae Ceaușescu, mărețele izbînzii ale poporului nostru condus de Partidul Comunist Român.

Căci România socialistă se înfățișează astăzi ca o țară industrial-agrară, cu o industrie puternică, dotată cu o tehnică modernă, cu o agricultură socialistă în plină dezvoltare. Industria românească, a cărei producție este de peste 115 ori mai mare decît cea din 1944, realizează produse de înaltă calitate, în toate domeniile, inclusiv în ramurile de vîrf — electronica, mecanica fină, aviația. Agricultură socialistă a țării, angajată ferm în noua revoluție agrară, ne

oferă elocvente mărturii ale saltului epocal pe care l-a realizat în ultimul timp; astăzi, producții de peste 20 000 kg porumb la hectar și de 8—10 000 kg de grâu la hectar sînt obținute în tot mai multe unități agricole! Sub direcția îndrumare a tovarăsei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, știința, învățămîntul, cercetarea cunosc în egală măsură o dezvoltare fără precedent, neexistînd nici un domeniu al cunoașterii moderne în care acestea să nu fie implicate activ, prin care să nu contribuie definitoriu, în pas cu cerințele revoluției tehnico-științifice, la modernizarea tuturor sectoarelor economiei naționale.

Considerînd că edificarea noii orînduiri pe pămîntul patriei noastre este rezultatul activității conștiente a maselor, a întregului popor, partidul nostru manifestă o preocupare permanentă pentru formarea conștiinței socialiste, a omului nou, pentru dezvoltarea valorilor sociale și morale înaintate, a conștiinței patriotice, a spiritului revoluționar. Această preocupare constituie substanța Programului ideologic al partidului, adoptat de Congresul al XIII-lea al P.C.R. ca parte integrantă a Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism, ca și a hotărîrilor celui de-al III-lea Congres al educației politice și culturii socialiste, desfășurat în acest an.

În cadrul procesului de perfecționare a organizării și conducerii întregii societăți, al dezvoltării democrației socialiste, la inițiativa și sub îndrumarea secretarului general al partidului a fost creat un larg cadru democratic, unic în felul său, care asigură participarea cetățenilor patriei, a întregului nostru popor la conducerea tuturor sectoarelor vieții politice, sociale și economice. Oamenii muncii, făuritorii bunurilor materiale au dreptul și îndatorirea patriotică de a hotărî, în cadrul multiplelor organisme democratice, la baza cărora se situează principiile autoconducerii și autogestiei muncitorești, asupra bunului mers al satelor, orașelor și

municipiilor, al unităților industriale și agricole, al întregii țări. Relevantă este în acest sens participarea nemijlocită a întregului nostru popor la referendumul din noiembrie 1986, cînd, cu înaltă răspundere pentru destinele țării și ale lumii, a hotărît reducerea cu 5 la sută a armamentelor, cheltuielilor și efectivelor militare ale României, dînd glas voinței sale nestrămutate de pace, dorinței de a instaura pe planeta noastră colaborarea și prietenia între popoare, de a feri omenirea de spectrul distrugător al războiului, adăugînd, prin această hotărîre, noi străluciri aprecierilor de care se bucură România, ca țară a păcii, pe toate meridianele globului.

Toate aceste uriașe realizări au făcut ca țara noastră să cunoască astăzi mutații revoluționare de excepție, să-și schimbe din temelii nu numai înfățișarea, ci și întregul potențial economic și uman, capabil să asigure mersul înainte al patriei pe drumul luminos al socialismului și comunismului.

Sîntem acum în al doilea an al celui de-al optulea plan cincinal de

dezvoltare economico-socială a țării, care marchează pășirea într-o etapă superioară a realizării Programului partidului, etapă nouă, care va asigura trecerea României, pînă în anul 1990, de la stadiul de țară socialistă în curs de dezvoltare la un stadiu superior — acela de țară socialistă mediu dezvoltată.

Întregul nostru popor, mobilizat exemplar de strălucitele orientări și indicații ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii, acționează ferm pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XIII-lea, care, trăsînd direcțiile de dezvoltare economico-socială a României în cincinalul 1986—1990 și, în perspectivă, pînă în anul 2000, a stabilit drept obiectiv fundamental continuarea neabătută a politicii de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a patriei spre comunism.

În viața politică a țării, a națiunii noastre socialiste, în luna decembrie a acestui an are loc un eveniment deosebit de important: desfășurarea Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român. Înaltul for al comuniștilor țării, ce corespunde largului democratism intrat în practica activității politice a partidului nostru după cel de-al IX-lea Congres al P.C.R., va analiza probleme de excepțională importanță cu privire la înfăptuirea obiectivelor Congresului al XIII-lea, a programelor stabilite de partid în diferite domenii de activitate și va adopta însemnate hotărîri privind dezvoltarea, în continuare, a economiei noastre naționale, perfecționarea întregii activități în perioada actuală.

Remarcabilele fapte de muncă ale colectivelor muncitorești, ale tuturor făuritorilor de bunuri materiale, dedicate întîmpinării acestui strălucit eveniment, constituie expresia coeziunii și unității de nezdruccinat ale întregului nostru popor în jurul Partidului Comunist Român, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a hotărîrii ferme de a înfăptui, în cele mai bune condiții, pla-

nurile și programele de dezvoltare a patriei, prevederile actualului cincinal, obiectivele stabilite de Congresul al XIII-lea, de a transpune neabătut în viață Programul de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism.

Cele mai tinere generații ale țării, dînd dovada înțelegerii marilor răspunderi patriotice, revoluționare ce revin fiecărui membru al societății noastre, sînt puternic angajate în îndeplinirea îndatoririlor ce le revin, pregătindu-se neînterupt pentru muncă și viață. Mărețele perspective de dezvoltare a patriei, desfășurarea procesului revoluționar de edificare socialistă și comunistă a țării pun în fața pionierilor, șoimilor patriei și școlarilor, a tuturor copiilor obligația patriotică sporită de a munci și învăța așa cum în nenumărate rînduri tovarășul Nicolae Ceaușescu le-o cere prin înflăcărate și pîrintești îndemnuri, căci omul de mîine, constructorul societății viitoare, revoluționarul de tip nou trebuie să aibă o înaltă conștiință socialistă, să fie bine pregătit profesional, cu un larg orizont de cunoștințe, să slujească cu devotament, pînă la sacrificiu, patria, partidul și poporul.

Sărbătorind în acest an, alături de întregul nostru popor, împlinirea a 22 de ani de la desfășurarea celui de-al IX-lea Congres al partidului, cînd, prin voința unanimă a întregului nostru popor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost ales în suprema funcție de partid, copiii țării își exprimă cele mai alese sentimente de dragoste și recunoștință față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, prietenul și îndrumătorul cel mai apropiat al tinereii generații, față de tovarăsa Elena Ceaușescu, mamă iubitoare a tinerelor vîlștăre ale patriei, pentru copilăria fericită pe care o trăiesc, pentru minunatele condiții de viață și învățătură pe care le au, adresîndu-le din inimă cele mai călduroase urări de sănătate, ani mulți și fericite, spre binele și prosperitatea poporului nostru, ale scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România.

EROUL ROMÂNIEI

Este o realitate unică în istoria noastră și a întregii lumi extraordinara apropiere dintre președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, și milioanele de copii ai patriei. Felul în care trăiește și învață fiecare, îndeplinirea aspirațiilor fiecăruia dintre ei constituie preocuparea de zi cu zi a Președintelui României.

Istoricii consemnează și vor consemna pe larg în scrierile lor dedicate glorioasei epoci pe care, sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, o trăiește România de azi faptul că, la toate congresele și conferințele partidului, la plenarele Comitetului Central, în sesiunile Marii Adunări Naționale și în fiecare moment politic de seamă care pri-

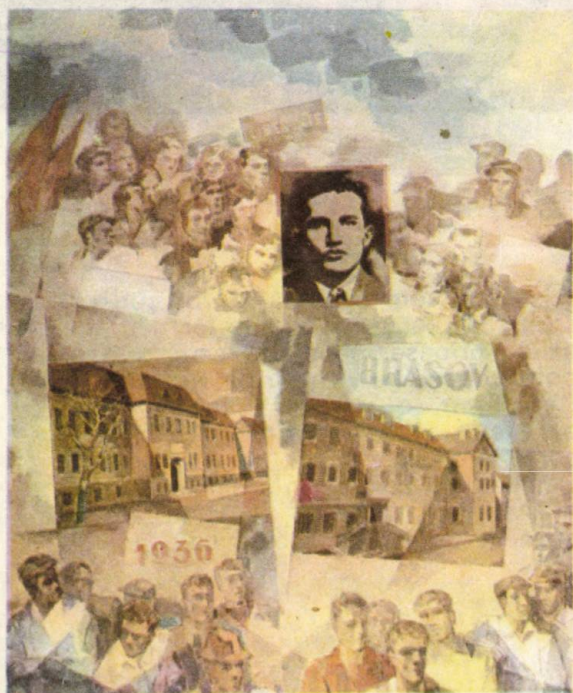

vește viața întregii națiuni, Președintele face să pătrundă razele de soare ale vieții celor mai tineri cetățeni,

abordînd cu părintească înțelegere și dragoste toate problemele care-i privesc, determinînd adoptarea și aplicarea de noi măsuri al căror unic țel este fericirea copiilor și a întregii națiuni.

Exemplara istorie a mării iubiri pentru copii, pentru toți tinerii patriei, care îl animă pe președintele Nicolae Ceaușescu se desfășoară emoționant sub ochii noștri. Nemărginită este grija Președintelui României pentru ca fiecare copil să locuiască într-un cămin îmbelșugat, să fie ocrotit de toți cei din jur, să învețe carte temeinică, să trăiască în deplină siguranță, fără teamă de războaie, să viseze, să se joace, să devină un om de nădejde, o personalitate puternică, eminent în meseria sa, ireproșabil în comportare.

Președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne învață să fim devotați fără margini patriei, partidului și poporului, să cunoaștem

bine istoria țării, să acționăm fără preget, cu toată dăruirea, pentru a duce mai departe flacăra revoluționară a înaintașilor.

Președintele țării ne învață să prețuim și să cinstim mai presus decât orice munca, izvorul înfloririi patriei și al bunăstării fiecăruia.

Președintele țării ne învață să gândim, să găsim cele mai bune soluții, prompte și eficiente, în toate împrejurările vieții și muncii.

Președintele țării ne învață ca în orice împrejurare să fim cinstiți, demni, sinceri, să acționăm în spiritul echității și dreptății, al adevărului.

Președintele țării ne învață să ne respectăm părinții, să ne respectăm între noi, să-i respectăm pe toți oamenii, căci omenia este atributul cel mai de seamă al comuniștilor.

Președintele țării ne învață să ne însușim tezaurul cunoștințelor dobândite de geniul uman, să studiem profund, să știm totul. Numai așa putem acționa în folosul societății.

Președintele țării ne învață să nu dăm înapoi în fața greutăților, să nu ne împăcăm în nici un fel cu neajunsurile în muncă, în comportare, să nu ne mulțumim doar cu ceea ce am realizat, ci să luptăm pentru autodepășire, potrivit principiului „azi mai bine decât ieri”, să promovăm ceea ce este nou, într-un cuvânt, să fim cu adevărat, în toate împrejurările, revoluționari.

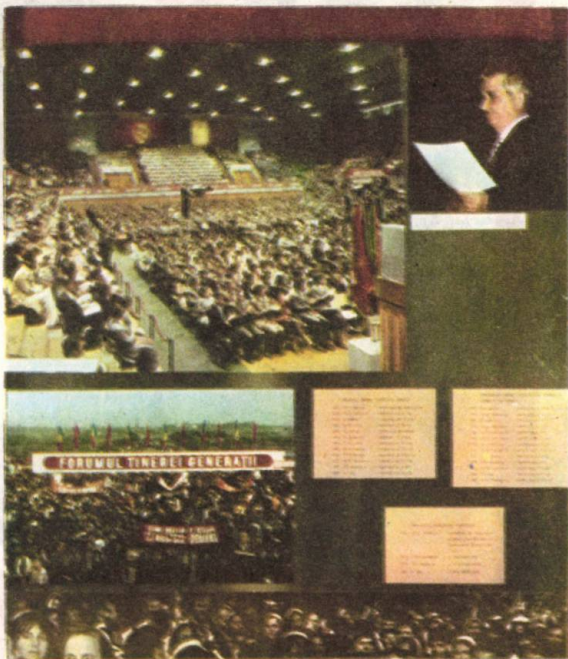
Președintele țării ne învață că trebuie să punem în valoare talentul și aptitudinile fiecăruia, să utilizăm la maximum condițiile create în România pentru ca fiecare copil, tânăr, adult să devină, în meseria, în îndeletnicirile sale, un creator; spiritul de creativitate constituie o cerință de bază a omului nou.

Președintele țării ne învață că socialismul se construiește cu oameni harnici și generoși, în vreme ce leneșii, risipitorii de timp și ai avuției obștești nu au ce căuta printre noi.

Președintele țării ne învață să fim tot timpul cu ochii ațintiți asupra viitorului, așa cum timonierul este cu ochii ațintiți la busolă, pentru ca tot ceea ce facem să corespundă cerin-

țelor viitorului, să fim pregătiți pentru a le rezolva și a fi la înălțimea anilor care vin, anii victoriei depline a socialismului și comunismului.

Președintele țării ne învață, prin exemplul viu al întregii sale vieți, dedicată din fragedă vîrstă luptei revoluționare, înfruntării forțelor retrograde cu prețul anilor grei de temniță, refacerii și înfloririi țării după victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, edificării României socialiste, dezvoltării ei, cu deosebire după Congresul al IX-lea al partidului, pînă la niveluri nemaiatinse pe aceste meleaguri, să ne punem la rîndu-ne toate forțele și cunoștințele în slujba ridicării patriei pe noi culmi de civilizație și progres.

Ne angajăm în mod solemn în fața secretarului general al partidului, a Președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, că noi, pionierii României socialiste, vom munci și vom trăi întotdeauna așa cum ne-a învățat. Acesta este supremul răspuns al copiilor țării față de cel mai iubit, mai înțelept și mai apropiat prieten și îndrumător al lor!

ORGANIZAȚIA PIONIERILOR – ȘCOALĂ A IUBIRII DE PATRIE

Pionieria este anotimpul celor mai înaripate gânduri cutezătoare, în care copiii de astăzi ai patriei, descoperind și înțelegând epopeea plină de strălucire a făuririi

noii orînduiri în care s-au născut și cu care cresc deodată, privesc cu ochii larg deschiși către viitorul lor și al țării, situîndu-se cu bucurie și entuziasm în imaginea șantierelor de

mîine. Este o proiecție conștientă și realistă a propriului destin cuprins în destinul țării, al devenirii sale, ce-și are izvorul limpede în trăinicia dragostei de patrie, în dorința nestrămutată de a ajunge fii devotați, constructori de nădejde ai societății comuniste, o proiecție peste ani care reprezintă amplul proces de devenire revoluționară a unei generații, în desfășurarea căruia Organizația Pionierilor, împreună cu Uniunea Tineretului Comunist și ceilalți factori educaționali, aduce o originală contribuție.

Ampla activitate a Organizației Pionierilor, acțiunile complexe de educație patriotică „Tot înainte!”, „Patrie română, țară de eroi”, „Expedițiile Cutezătorii”, „Start spre viitor”, „Prietenii naturii”, precum și tradiționalele manifestări cultural-artistice „Omagiu patriei și partidului”, „Copiii lumii doresc pacea”, gala ansamblurilor folclorice pionierești, serbările de iarnă „Bucuriile zăpezii”, celelalte acțiuni cuprinse în Festivalul Național „Cîntarea României” și în Competiția sportivă „Daciada” au menirea să stimuleze dezvoltarea multilaterală a personalității copilului, să-l ajute să se integreze social, să devină folositor patriei, ostaș credincios al partidului și poporului.

„Tot înainte!”, înflăcăratul răspuns la deviza pionierească este cunoscut, totodată, ca generic al amplei acțiuni politico-educative care-i antrenează, an de an, pe toți pionierii țării la aprofundarea momentelor semnificative din istoria poporului nostru, din trecutul glorios de luptă al Partidului Comunist Român și al clasei muncitoare, la cunoașterea principalelor realizări socialiste ale patriei noastre, stimulîndu-i să-și intensifice eforturile pentru obținerea unor rezultate cît mai bune la învățătură, în creația tehnico-științifică, în pregătirea politico-ideologică, în celelalte activități pionierești.

Ultima ediție a complexei acțiuni „Tot înainte!”, finalizată în luna iunie în tabere județene, a repurtat un remarcabil succes, concretizat în rezultatele superioare obținute de uni-

tăți, detașamente și grupe în toate compartimentele activității școlare și pionierești. Unele dintre realizările copiilor, avînd o impresionantă încărcătură romantică, vor dăinui peste ani. Este vorba de satele de vacanță, de plantațiile forestiere și pomicole, de amenajările traseelor turistice, de frescele și picturile murale cu care copiii au răspuns mobilizatoarei chemări a „Ștafetei generațiilor”.

Și tot peste ani vor rămîne muzele școlare, monografiile localităților și ale unor evenimente din istoria poporului nostru, colecțiile și albumele de documente istorice, multe dintre ele cuprinzînd piese inedite, pe care sutele de mii de pionieri participanți la acțiunea „Patrie română, țară de eroi”, cu venerație și recunoștință față de trecutul neamului, le-au oferit cunoașterii tuturor. Căutînd în arhive, cercetînd în muzee, întrebîndu-i pe martorii evenimentelor istorice mai apropiate, participînd la lucrările de pe șantierele arheologice, copiii au completat pagini de neasemuită simțire patriotică, ele însele autentice lecții ale iubirii de patrie.

Cine nu a văzut, vară de vară, prin satele de munte sau în alte zone ale țării, în poienile pădurilor colinare sau de brazi, pe malul riurilor sau chiar pe firul acestora, plutind pe plute savant întocmite, grupuri de copii turiști, încărcăți cu toate cele necesare pentru a trăi sub cerul liber două-trei săptămîni? Sînt echipajele „Expedițiilor Cutezătorii”, tradițională acțiune aflată la a 18-a ediție, care numai în acest an a antrenat peste 40 000 de pionieri, dornici să îmbine pasiunea cercetării unor teme de etnografie, folclor, botanică, geologie, a unor momente din istoria patriei etc. cu drumeția, cu organizarea vieții în mijlocul naturii.

Jurnalele expedițiilor, în baza cărora se acordă anual 16 trofee, cuprind adesea inedite elemente științifice, care se cer valorificate în studii de anvergură. Nu e de mirare că în conferințe, simpozioane și întâlniri internaționale pe probleme ale educa-

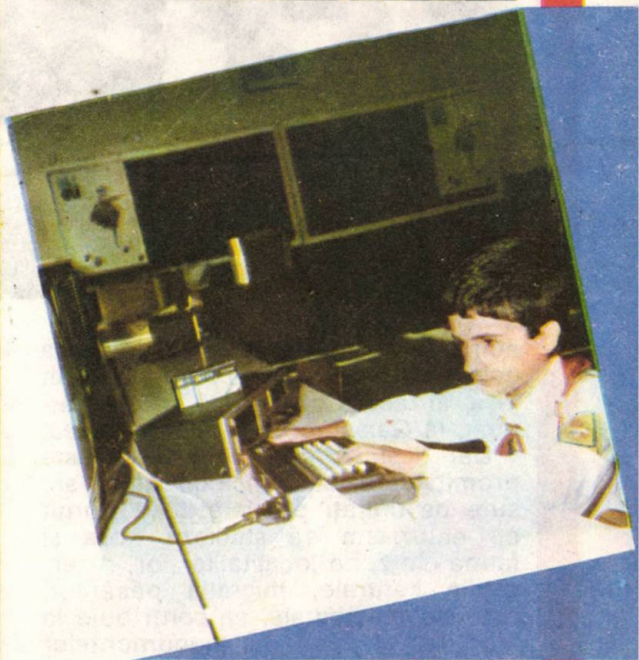

ției copiilor se apreciază unanim că „Expedițiile Cutezători”, acțiune a Organizației Pionierilor din patria noastră, reprezintă cea mai originală activitate instructiv-educativă de vacanță a copiilor de pe glob.

La fel de apreciată, pentru valoarea sa formativă, de largă deschidere spre stimularea creativității tehnice a copiilor este acțiunea „Start spre viitor”, a cărei substanță îi oferă copilului o mare perspectivă socială. Peste 70 la sută dintre pionierii și școlarii țării sînt antronați în activități tehnico-științifice, iar o bună parte dintre ei, lucrînd în cercurile din școli sau din casele pionierilor și șoimilor patriei, unii chiar în atelierele pe care și le-au amenajat acasă, realizează în fiecare an originale aparate și instrumente tehnice, machete, utilaje ș.a., într-o variată paletă tema-

tică. Expoziția din acest an a concursului republican de creație tehnico-științifică „Start spre viitor”, organizată la Constanța, a cuprins poate

cea mai ingenioasă colecție de invenții și inovații. Copiii, într-un număr impresionant, demonstrează prin hărnicie, pasiune și pricepere că viitorul este al lor, că sînt gata să-l întîmpine, cu dorința de a-și valorifica energia creatoare în folosul patriei, al poporului.

„Prietenii naturii” este o acțiune inițiată recent de Organizația Pionierilor; ea a împlinit doar un an, prima

ediție finalizându-se prin participarea celor mai buni pionieri naturaliști din țară, în tabăra organizată în luna august, la Gălăciuc, în județul Vrancea.

Dar desfășurarea ei în viitor este promițătoare, căci, încă din acest an, sute de unități pionierești au pornit cu entuziasm să studieze flora și fauna din zona localităților lor, rezervațiile naturale, migrația păsărilor, plantele medicinale, să contribuie la îngrijirea și păstrarea monumentelor naturii, la înfrumusețarea și ocrotirea mediului înconjurător.

Măsura hărniciei purtătorilor cravatei roșii cu tricolor este dată cu prisosință de participarea entuziastă a acestora la activitățile social-utile ce se desfășoară sub genericul „Fiecare pionier — o faptă de muncă pentru înflorirea patriei”, cuprinse în angajamentul de muncă patriotică al pionierilor, prin a cărui îndeplinire consecventă, an de an, sînt recuperate mari cantități de materiale refo-

losibile, sînt recoltate remarcabile cantități de plante medicinale, fructe de pădure ș.a. Prin faptele lor de muncă, copiii capătă conștiința contribuției lor la dezvoltarea economico-socială a țării, realizînd, totodată, un util și amplu exercițiu de integrare socială.

În spiritul indicațiilor și orientărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, începînd din acest an, Consiliul Național al Organizației Pionierilor a inițiat o amplă întrecere pionierească între grupe, detașamente și unități, consilii comunale, orașenești și municipale, între consiliile județene ale Organizației Pionierilor.

Pionierii întregii țări sînt dornici să dovedească și cu acest prilej, în marea lor întrecere, prin fapte exemplare de muncă, asemenea părinților lor, profunzimea sentimentelor lor de dragoste față de partid și popor, față de scumpa noastră patrie, România socialistă.

FORUMUL NAȚIONAL AL PIONIERILOR, 1987

Cel de-al XIV-lea Forum Național al pionierilor, amplă acțiune politico-educativă intrată în tradiția Organizației Pionierilor, s-a desfășurat în acest an la Constanța și Năvodari, în perioada 24 iulie-5 august. Deviza actualei ediții a forumurilor pionierești — „Pentru patrie și partid, pentru comunism, înainte!” — a exprimat generos coordonatele activității consiliilor și comandamentelor pionierești, în acest an în care sărbătorim împlinirea a 22 de ani de la Congresul al IX-lea al partidului și 40 de ani de la Proclamarea Republicii, an în care se desfășoară Conferința Națională a Partidului Comunist Român.

Faptul că participanții la forum, cei peste 600 de pionieri, reprezentanți ai milioaneilor de purtători ai cravatei roșii cu tricolor din întreaga țară au fost găzduiți de județul Constanța a brilejuit acestora cunoașterea unei

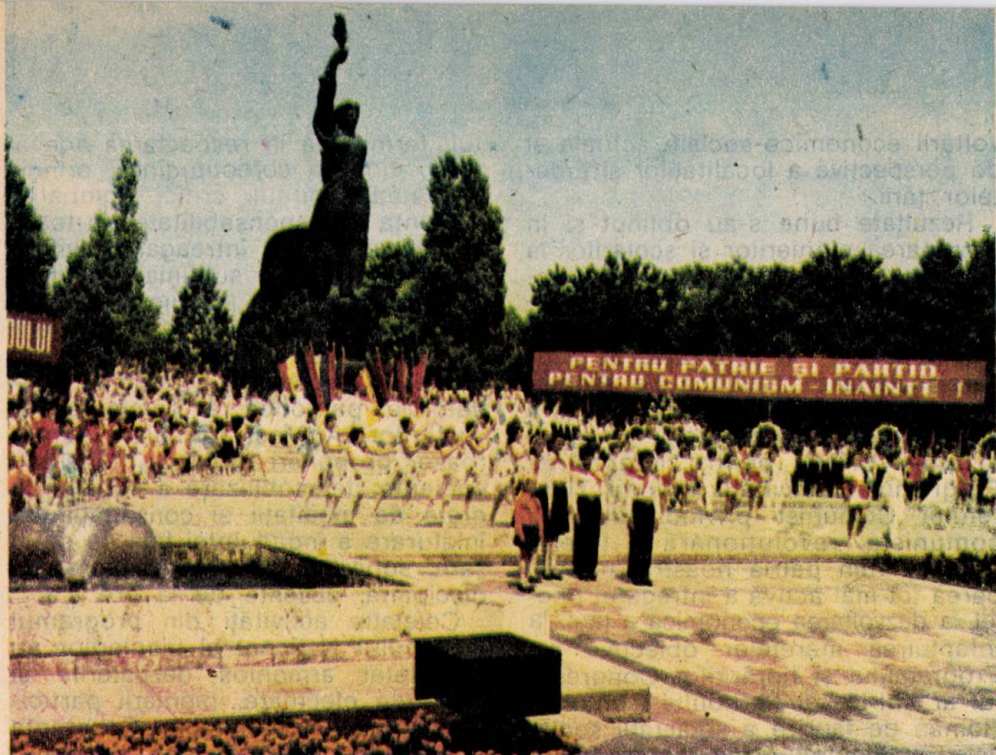

zone a țării în care transformările revoluționare petrecute în anii Epocii Nicolae Ceaușescu sînt radicale, densitatea noilor ctitorii întemeiate pe acest străbun pămînt românesc fiind impresionantă.

În acest cadru relevant pentru cunoașterea și înțelegerea profundelor schimbări ce au avut loc în viața patriei ca urmare a politicii înțelepte a partidului, reprezentanții pionierilor țării au dezbătut propria activitate politico-educativă desfășurată în acest an și au stabilit noi modalități de perfecționare a acestora pentru a asigura îndeplinirea marilor îndatoriri ce revin tinerelor generații, copiilor țării, de a crește și a se forma ca viitori constructori de nădejde ai orînduirii socialiste și comuniste în patria noastră.

Perioada care a trecut de la cea de-a V-a Conferință Națională a Organizației Pionierilor — s-a subliniat în cadrul dezbaterilor — se caracterizează prin intensificarea preocupării

consiliilor și comandamentelor pionierești, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, pentru îndeplinirea calitativ superioară a obiectivului fundamental al Organizației Pionierilor — educarea comunistă, revoluționară, prin și pentru muncă a pionierilor și școlarilor —, creșterea contribuției Organizației Pionierilor la pregătirea multilaterală a copiilor, în raport cu cerințele dezvoltării economico-sociale a patriei, pentru înfăptuirea sarcinilor ce revin Organizației Pionierilor din documentele Congresului al XIII-lea al P.C.R., din indicațiile și îndemnul secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, adresate tinereilor generații ale patriei. Consiliile și comandamentele pionierești au situat în centrul preocupărilor lor intensificarea și perfecționarea activității de formare și dezvoltare a conștiinței socialiste a tuturor copiilor, pentru educarea lor în spirit comunist, patriotic, în spiritul dragostei față de patrie și partid, al atașamentului față de cauza socialismului și comunismului în patria noastră. La baza rezultatelor deosebite în activitatea politico-educativă desfășurată se situează înțelegerea și însușirea de către pionieri a ideilor care fun-

damentează politica și ideologia partidului nostru, cunoașterea de către toți copiii țării a vieții, operei și activității revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, dedicate cauzei poporului și partidului, asigurării progresului și păcii în lume, viitorului luminos al umanității. Mărețele realizări ale construcției socialiste în patria noastră din ultimii 22 de ani, legate organic de gândirea și acțiunea revoluționară, cutezătoare a conducătorului partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, strălucirile ctitorii apărute pe harta patriei, înfăptuirile poporului nostru în toate domeniile economiei naționale reprezintă pentru toți copiii izvorul celor mai înalte sentimente de dragoste față de patrie și partid, de vibrantă mândrie patriotică.

Consiliile și comandamentele pionierești și-au sporit eforturile în vederea sprijinirii procesului instructiv-educativ prin dezvoltarea la copii a unor atitudini înaintate față de învățătură, prin stimularea încrederii în forțele proprii, a dorinței de autodepășire permanentă în însușirea cunoștințelor. Învățătura a fost mai puternic legată de activitățile tehnico-aplicative, de cercetare, al căror conținut a fost corelat cu specificul dez-

voltării economico-sociale actuale și de perspectivă a localităților și județelor țării.

Rezultate bune s-au obținut și în antrenarea pionierilor și școlarilor la activitățile social-utile de muncă patriotică, la Festivalul Național „Cântarea României” și la competiția sportivă „Daciada”, în activitatea de educare materialist-științifică ș.a. Pionierii au subliniat strânsa conlucrare a unităților și detașamentelor cu organizațiile U.T.C. pentru înfăptuirea Programului activității Uniunii Tineretului Comunist privind educarea comunistă, revoluționară a tinerei generații din patria noastră, participarea tot mai activă a întregului tineret la dezvoltarea economică a țării, la înfăptuirea mărețelor obiective ale Programului și hotărârilor Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, document deosebit de important adoptat în 1985, la Forumul tineretului din patria noastră.

Propunerile ce au fost făcute în cadrul forului semnifică dorința copiilor de a participa cu întreaga lor energie la perfecționarea activității Organizației Pionierilor, de a-și exercita dreptul și îndatorirea de a iniția, organiza și conduce propriile acțiuni desfășurate de grupe, detașamente și unități. Aceste propuneri se referă în special la perfecționarea muncii politico-educative în cadrul organizației, la promovarea și generalizarea unor noi forme și modalități de antrenare a tuturor pionierilor și școlarilor la o bogată activitate pionierească, menită să contribuie, alături de școală, familie și ceilalți factori educaționali, la dezvoltarea educației comuniste, patriotice, revoluționare a celor mai tinere generații. Pregătirea și educarea copiilor pentru muncă și viață impun ca, în întreaga lor activitate, consiliile și comandamentele pionierești să acționeze mai ferm pentru cultivarea la toți copiii a unor înalte virtuți morale și politice — pasiunea pentru muncă și creație, inițiativa, cutezanța în promovarea nou-

lui, fermitatea în respectarea adevărului, cinstea, corectitudinea, principialitatea, spiritul critic, combativ, exigența și responsabilitatea în toate împrejurările. În întreaga activitate pionierească, au subliniat pionierii prezenți la forum, trebuie să se acționeze cu mai multă fermitate pentru obținerea unor rezultate superioare la învățătură — principala îndatorire patriotică a pionierilor și școlarilor. Au fost formulate numeroase propuneri privind modalități eficiente de mobilizare a copiilor la orele de meditații și consultații, de înlăturare a îngăduinței față de delăsare, superficialitate în pregătire, indisciplină, absențe de la ore ș.a.

Celelalte activități din programul Forumului Național al pionierilor au completat armonios dezbaterile și analizele efectuate, pionierii participând zilnic, în municipiul Constanța și în alte localități ale județului gazdă, la acțiuni politico-educative, recreativ-distractive deosebit de interesante. Întîlnirile cu oamenii muncii de la Șantierul Naval și din Portul Constanța, cu lucrătorii ogoarelor de la fermele pomicole din Tuzla și Nazarcea, vizitarea muzeelor, vizionarea programelor de la delfinariu și planetariu, focul de tabără, carnavalurile și serile distractive, excursiile pe litoralul Mării Negre au prilejuit momente de neuitat pentru toți pionierii.

Participanții la Forumul Național al pionierilor, în numele tuturor copiilor țării, și-au exprimat, în telegrama adresată secretarului general al Partidului Comunist Român, președintelui Republicii Socialiste România, cele mai călduroase sentimente de dragoste și recunoștință față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de tovarăsa Elena Ceaușescu, pentru copilăria fericită pe care o trăiesc, angajându-se solemn să iubească cu ardoare patria, partidul și poporul, să contribuie la înflorirea țării, să-și îndeplinească fără preget îndatorirea patriotică de a învăța și munci pentru a se forma ca tineri revoluționari demni de măreția acestor ani eroici, de viitorul comunist al scumpei noastre patrii.

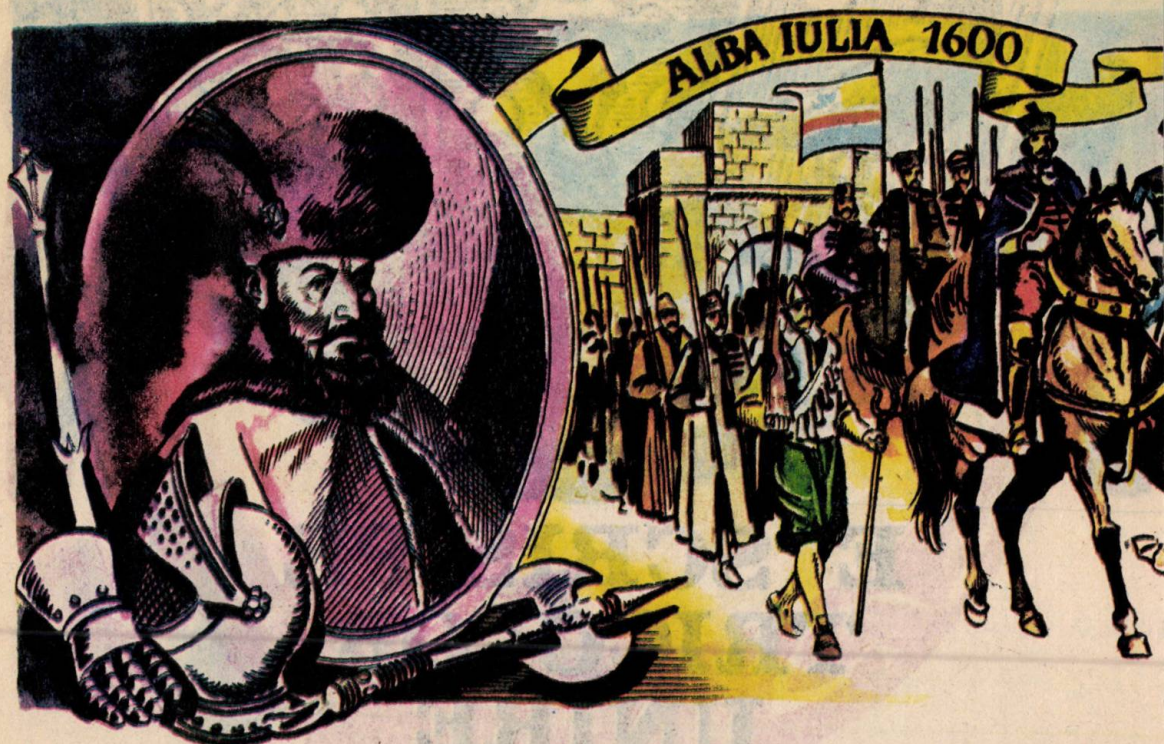
E SCRIS PE TRICOLOR UNIRE

Se vor împlini, la 1 Decembrie 1988, șapte decenii de cînd în marea carte a istoriei poporului român s-a înscris una dintre cele mai strălucite biruințe — unirea Transilvaniei cu România și desăvîrșirea, prin aceasta, a procesului de făurire a statului național unitar român. A triumfat atunci, încă o dată, dreptatea istoriei, căci prin hotărîrea de unire adoptată la 1 Decembrie 1918, la Alba Iulia, se înlătura un hotar anacronic care, pe hărți, iar nu în inimi, despărțise frați de frați.

Istorică înfăptuire de acum șaptezeci de ani era dreaptă, deopotrivă, pentru că încununa lupta necurmată a întregului popor pentru biruința unui ideal ce trăise mereu în inima și cugetul românilor, întărindu-se cu fiecare an ce se adăuga la caierul vremii, — acela al unirii lor între fruntariile unui singur stat românesc neatîrnat. Dreaptă era istorica hotărîre de la Alba Iulia, deoarece era emanația voinței milioaneilor și milioaneilor de români, care s-au ridicat cu fermitate la luptă, impunînd în acel an eroic, după o îndelungată și eroică luptă a întregului popor român, împlinirea legitimului ideal național al Unirii..

„O zi vorbea cu glasul veacurilor“

S-a spus cu îndreptățire că 1 Decembrie 1918 a fost o zi care vorbea cu glasul veacurilor, căci pentru unire românii se pregătiseră cu întreaga lor istorie. Pentru că ei se știau, de-o parte și de alta a Carpaților, de-o parte și de alta a Milcovului, ca aparținînd aceluiași popor. Trecînd undele „pîrîului fără putere“ — Milcovul — ori spinările de piatră ale bătrînilor Carpați, ei se simțeau între frați, avînd aceleași obiceiuri, limbă, port și nutrînd aceleași năzuințe, în aceeași țară românească, asupra pămîntului căruia ei așezaseră pecetea inconfundabilă a dragostei lor pentru frumos și armonie, a felului lor de a fi, a gîndii și a simți. În neconținută prefacere a vremii, domnitori și voievozi viteji, cărturari luminați au înțeles că țările române — Moldova, Muntenia, Transilvania — erau atît de strîns legate între ele încît, așa cum gîndea Mihai Viteazul, păstrîndu-se libertatea uneia se păstra și neatîrnată a celorlalte, iar căzînd una sub jugul străin era primejduită și existența neatîrnată a celorlalte. De aceea, de nenumărate ori în zbuciumata

lor istorie națională, țările române și-au apărât împreună libertatea, fiii lor stînd, inimă lîngă inimă și umăr lîngă umăr, în calea celor veniți cu gînd, hrăpăreț, cu cuget dușman împotriva lor.

Firească și dreptă a fost, așadar, opera făptuită la cumpăna veacurilor al XVI-lea și al XVII-lea de către Mihai Viteazul, cel care a îngemănat pe o unică și mîndră emblemă pecetea celor trei țări române, cel care a legat într-o singură și mare cunună cele trei cununi, făcînd să reînvie Dacia străveche. Lucrarea întregitoare a voievodului s-a sprijinit pe simțămintele trainice ale românilor transilvăneni, care, încurajați de faptul că un domn din neamul lor trecuse semet Carpații, au transformat unelele de muncă — furcile, îmblăcii, coasele ori securile — în temute arme, lovind în trufașa nobilime transilvană care-i apăsa, ușurînd astfel victoria lui Mihai la Șelimbăr și intrarea lui triumfală în cetatea Albei Iulia, scaunul crailor Transilvaniei. După cum înfăptuirea lui Mihai Viteazul se sprijinea pe legăturile și înțelegerea marelui voievod cu locuitorii țării românești de la răsărit de Carpați, ai Moldovei, care, cu bucurie l-au salutat ca domn al lor în mîndra cetate de scaun a Mușatinilor, Suceava.

S-a petrecut atunci în viața politică a acestei părți a Europei o schimbare profundă, care lovea în planurile și ambițiile de extensiune ale unor puteri ale epocii, potrivnicii unirii românilor dîndu-și mîna și întîindu-și lucrarea pentru sfărîmarea măreței zidiri a Viteazului. Prin tîlhăresc asasinat, ei au reușit să-l piardă pe domnul unificator, dar dacă trupul său „cel frumos ca un copac” a căzut răpus pe cîmpia Turzii, ideea pentru care trăise și murise n-a putut fi ucisă. Căci ideile, idealurile, atunci cînd pătrund adînc în popor, cînd se înstăpinesc în milioane de conștiințe devin de nebiruit, nu pot fi răpuse nici cu sabia, nici cu frînghia, nici cu roata. Și dacă atunci, în augustul greu al anului 1601, românii „au rămas săraci de dînsul”, cum nota cu pana muiată în cerneala durerii cronicarul, ideea pe care a întruchipat-o a continuat să trăiască. Ba, mai mult, ea s-a întărit necontenit, dînd sens înalt muncii și luptei generațiilor viitoare. În vremea lui Radu Șerban, urmașul marelui domn unificator, neprietenilor din afară li se părea că Mihai trăiește încă și-i însufletește pe români, deși știau prea bine că acesta căzuse sub sulită de mercenari. Matei Basarab, care îl însoțise în Transilvania pe Mihai Viteazul, era socotit de contempo-

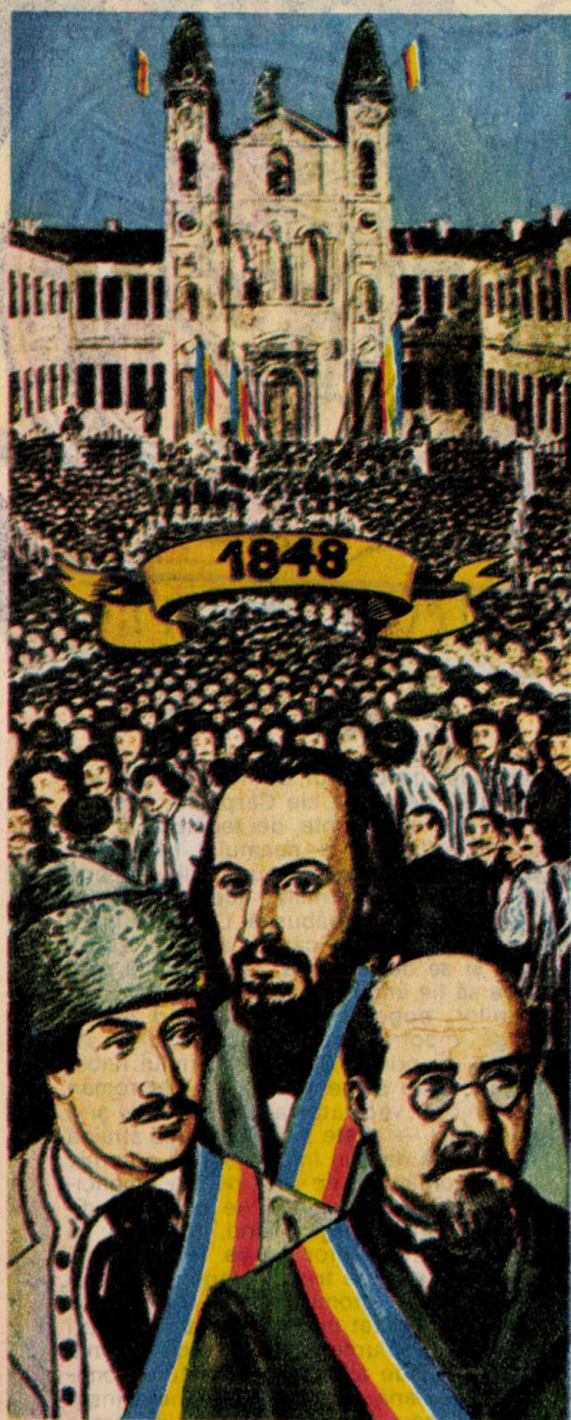
rani „prea luminatul voievod și stăpîn al acestor țări dacice,” iar voievodul Mihnea al III-lea, reluînd programul politic al domnului unificator, și-a luat, ca semn al continuității idealului, numele de Mihai. Despre domnul muntean Șerban Cantacuzino, care năzuia la refacerea unității românești, potrivnicii afirmău că voia să meargă pe urmele lui Mihai Viteazul. În ciuda vremurilor neprielnice, ideea unirii devenea tot mai puternică, după cum devenea tot mai limpede că unirea tuturor românilor era chezașia reușitei în lupta lor pentru a-și asigura existența liberă, viitorul demn al țării.

„Cheia de boltă a edificiului național”

Aspirînd la deplina lor emancipare politică, țărani români transilvăneni, ridicați la luptă sub conducerea lui Horea, Cloșca și Crișan, năzuiau la sprijin din partea fraților lor de peste Carpați. Tudor Vladimirescu, odată dobîndite drepturile și dreptățile țării românești Muntenia, era așteptat să treacă, precum altădată Mihai, în Transilvania, spre a înlătura greul jug al iobăgiei și, totodată, pe cel al opri-mării naționale. Peste undele Milcovului, peste Carpați, românii și-au întins brațele în eroicul an 1848, năzuind să sece apa

hotarului despărțitor de frați, să facă din spinările de piatră ale Carpaților ceea ce erau de fapt: punte de legătură și coloană vertebrală a neamului românesc. S-au împotrivit din nou marile imperii, prin intervenția armii acestora revoluția română fiind înăbușită. Dar nu și ideile sub semnul cărora aceasta izbuc-nise și se desfășurase. Iar cel dintîi care avea să fie împlinit a fost idealul unirii românilor, poporul român reușind să învingă împotrivirea unor mari imperii ale vremii. În primul rînd a Imperiului habsburgic, care se temea că un stat român puternic în vecinătatea Transilvaniei și a Bucovinei — aflate sub dominație străină — avea să dea un impuls și mai puternic luptei românilor de aici pentru emancipare națională, cuvîntul de ordine al diplomației habsburgice fiind, de aceea, că Unirea Principatelor se va face „numai trecîndu-se peste trupul” imperiului. Apoi, a Imperiului otoman, care socotea că noul stat realizat prin unirea țărilor-surori Moldova și Muntenia va încerca, cu mai mulți sorți de izbîndă, să înlătore dominația otomană, exemplul românesc insuflînd un nou avînt acțiunii de eliberare a celorlalte popoare balcanice aflate sub stăpînirea înaltei Porți. Din atari rațiuni, cele două Imperii și-au îngemănat efortu-

E SCRIS PE TRICOLOR UNIRE

riile spre a împiedica realizarea Unirii Principatelor, sprijinindu-se în interiorul celor două țări române pe un mănunchi de oameni ai trecutului, privilegiați ai vechii stări de lucruri, înspăimântați de perspectiva oricăror transformări și înnoiri, aceia pe care în potrivite cuvinte îi stigmatizau versurile lui Bolintineanu: „A pune interesul persoanelor-nainte/ De interesul țării; a nu simți vreun dor/ Cînd jugul greu apasă aceste locuri sînte,/ Aceasta-i legea lor”.

Acționînd unit, ca un singur om, poporul român a reușit să treacă peste orice împotriviri, împlinindu-și idealul unirii, fie și parțial, la începutul anului 1859. Cu dreptate putea deci să scrie un ziar din februarie 1859: „O zi de bucurie urmează altele și românii poate nu s-au socotit vreodată așa de fericiți ca acum”. A fost mai întîi ziua de 5 ianuarie, cînd adunarea electivă a Moldovei l-a ales în scaunul Mușatinilor pe Alexandru Ioan Cuza, arătînd astfel că locuitorii țării românești de la răsărit de Carpați doreau ca în fruntea patriei, în acele vremuri noi pe care le trăiau, să se afle un om nou, receptiv la nevoile poporului, pătruns de spiritul veacului. A fost apoi ziua de 14 ianuarie, cînd delegația moldoveană, trimisă la Constantinopol spre a vesti hotărîrea Moldovei, a trecut prin București. Primirea delegației s-a transformat într-o solemnă manifestare pentru Unire. Înfrățind semnificația acelei zile, ziarul „Românul” scria: „Ne este peste putință a da cititorilor noștri o idee despre sincera și frumoasa veselie ce domnea în toate inimile și pe toate fețele; tot ce putem zice este că am fi dorit să fi fost de față agenții (diplomatici — n.n.) acelor puteri cari au arătat că se îndoesc despre dorința Principatelor de a se contopi unul într-altul; căci ar fi avut ieri dovada cea mai pipăită că nici o putere omenească nu va mai putea, în viitor, despărți” ceea ce e „unit pentru eternitate”.

A fost apoi ziua de 24 ianuarie 1859, „ziua cea mare a veacului”, cum au numit-o cei ce au trăit-o, ziua în care, într-un gînd cu țara, Adunarea electivă a Munteniei l-a proclamat ca domn al acesteia tot pe alesul Moldovei, Alexandru Ioan Cuza, unindu-se astfel într-un unic și mîndru sceptru, sceptrele încărcate de glorie ale Basarabilor și Mușatinilor. Oamenii pămîntului românesc s-au prins atunci într-o uriașă horă a inimilor, pline de încredere într-un viitor mai bun.

A fost, în sfârșit, ziua de 8 februarie 1859, cînd Alexandru Ioan Cuza a intrat triumfal în București, în orașul ce avea să devină capitală a României. Descriind sărbătoreasca primire făcută de bucureșteni „Domnului Unirii”, ziarul „Naționalul” consemna că: „Numai aceia ce au văzut acele zecimi de mii de oameni, ce împlea strada Mogoșoaiei (...), acele ferestre și acoperișuri de case garnisite de lume, acele stindarde și decorații care împodobeau toate casele (...), acele arcuri de triumf ce se zăreau din distanță în distanță, în fine acea iluminată splendidă și generală, precum nu a mai văzut capitala noastră, trebuie, zic, să fi văzut toate acestea pentru ca să poată cineva simți bine toată mărimea acestei sărbători”.

Simțămintele, nădejtile celor care l-au aclamat atunci pe Cuza s-au dovedit pe deplin întemeiate. Căci Unirea a fost un uriaș izvor de putere, de energie, dînd poporului român forța de a accelera progresul său social-economic, de a impune pe cîmpul de luptă neațîrnarea țării. Epopeea războiului de independență a arătat încă o dată lumii, că „despărțit ori depărtat, fratele-i tot frate”, lupta oștirii române bucurîndu-se de caldă încredere și sprijinul neprecupețit al românilor de pretutindeni. Atunci, în grelele, eroicele zile ale războiului neațîrnării, cînd zecile de mii de dorobanți, roșiori, călărași, vînători, artileriști se acopereau de nepieritoare glorie, poporul român în întregul său a înțeles că, după căderea „Plevnei otomane”, avea să cadă și... „Plevna

habsburgică", făurindu-se statul național al tuturor românilor. Lanțul viu al inimilor românești s-a sudat și mai puternic, în cugete s-a înstăpinit mai trainic credința că, așa cum, „la căldura puternicului dor național”, Milcovul fusese „secat dintr-o sorbire”, la fel aveau să se năruie, ca spulberate de vînt, toate hotarele nedrepte care mai brăzdau încă trupul neamului românesc. Visul avea să se împlinească în eroicul, gloriosul an 1918.

„Pentru Unire și numai pentru Unire!”

Atunci, în toamna anului 1918, lupta românilor pentru unitate națională avea să triumfe pe deplin. Ca un talaz uriaș, de neoprit, s-a afirmat în octombrie—noiembrie 1918 voința românilor de a-și realiza idealul secular al unirii, de a înfăptui România tuturor românilor. Muncitori, țărani, cărturari, meseriași, funcționari, soldați i-au alungat de la conducerea satelor, orașelor și districtelor transilvane pe reprezentanții vechilor autorități habsburgice oprimate, au ales la conducerea lor autorități noi, emanație a hotărîrii și aspirațiilor lor. Măturîndu-i de pe întreg cuprinsul Transilvaniei pe vechii notari, primari, subprefecți ori prefecți, români, locuitorii cei mai numeroși ai meleagurilor transilvane, arătau prin aceasta că nu mai vor, că nu mai pot trăi în anacronicele cadre de stat austro-ungare, că doresc să-și decidă singuri prezentul și viitorul. După ce, la 18 octombrie 1918, în parlamentul de la Budapesta a fost citită declarația românilor ardeleni care nu mai recunoșteau dreptul guvernului ungar de a hotărî asupra sorții lor, la 30—31 octombrie s-a constituit Consiliul Național Român Central, care a preluat conducerea teritoriilor românești aflate pînă atunci sub dominație austro-ungară. În spiritul tradițiilor înaintate ale poporului român, Consiliul Național Român Central a decis convocarea unei Mari Adunări Naționale la Alba Iulia, cetatea istorică a neamului românesc, menită să decidă asupra dezvoltării viitoare a poporului.

Alegerea delegațiilor pentru mărta adunare națională, desfășurată pe baza votului universal, s-a transformat pretutindeni în însuflețite manifestări pentru unitate. Înminînd mandatele celor chemați să-i reprezinte la Alba Iulia, obște a numeroase localități le-a însoțit cu recomandarea ca delegații să voteze „pentru

Unire și numai pentru Unire". Astfel, locuitorii comunei Beba Veche, județului Timiș, i-au împuternicit pe delegații aleși de ei „ca în fața întregii noastre adunări naționale să fie rostitorii înflăcărați ai adevăratelor noastre sentimente, să adereze în numele nostru la toate hotărârile Adunării naționale luate pentru asigurarea binelui și fericirii trainice a neamului românesc de pretutindeni”.

Însuflețiți de asemenea gânduri și simțăminte, de convingerea că la Alba Iulia avea să se realizeze o înfăptuire epocală, mii și mii de români din toate părțile țării românești Transilvania au ținut să participe la Marea Adunare Națională, spre a pecetlui prin impresionanta lor prezență hotărârile Adunării. „Veniți cu toții la Marea Adunare Națională care se va ține la 1 decembrie în Bălgradul lui Mihai Viteazul — scria în noiembrie 1918 ziarul „Unirea” din Blaj. Veniți cu miile și cu zecile de mii! Lăsați pe o zi griile voastre acasă, căci în această zi vom pune temelia unui viitor bun și fericit pentru întreg neamul nostru românesc (...). E ziua când se va hotări asupra sorții noastre pentru

ÎN SCRIS PE TRICOLOR UNIRE

o veșnicie. Veniți și jurați că nedespărțiți vom fi și uniți rămânem de aici înainte cu frații noștri de pe întreg cuprinsul pământului românesc".

Și au venit la Alba Iulia, alături de cei 1 228 de delegați cu drept de vot, peste o sută de mii de oameni. Zeci și zeci de mii de țărani, care, mînați de dorul ce-i însuflețise și pe moșii și părinții lor, au sosit pe Cîmpul lui Horea în mîndru strai sîrbătoresc, spre a spune că voiesc să aibă o țară unită și să fie și ei ai țării. Mii și mii de muncitori au venit la Alba Iulia, cu steaguri roșii peste care legaseră largi eșarfe tricolore, spre a spune, astfel că erau adînc însetați de dreptate și libertate, că voiau rînduieii mai bune și mai drepte, dar că voiau să le dobîndească numai în cadrul Marii Adunări Naționale de la 1 Decembrie 1918 un caracter plebiscitar, actele sale fiind expresia voinței liber exprimate a milioanei de români transilvăneni, iar cel dintîi și cel mai măreț act al său a fost proclamarea Unirii, Transilvaniei cu România „pentru toate veacurile”. Prin această solemnă hotărîre se încheia îndelungatul proces al formării statului național român unitar și independent, triumfa dreapta luptă a românilor pentru unitate națională.

Împlinind idealul național, proclamînd dreptul românilor la viață națională unitară și suverană, Marea Adunare Națională de la Alba Iulia a proclamat, totodată, egala îndreptățire a tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate, arătînd astfel că poporul român a luptat și a sîngerat pentru a trăi liber, singur stăpîn pe soarta sa, și nu pentru a deveni din oprimat oprimator, că dorea să întemeieze noul stat pe egalitate și frăție, pe încredere și conlucrare reciprocă. Așa cum scria în epocă ziarul „Drapelul” din Lugoj: „...Noi acum avem să dovedim că lupta noastră a fost izvorită din porniri generoase și nu din pofa brutală de a schimba rolurile spre a deveni din împilați, împilatori, din oprimați, oprimatori, pentru că dacă am face aceasta ne-am lipsi pe noi înșine și existența noastră națională de baza morală, precum s-au lip-

sit de aceasta opresorii noștri, prăbușindu-se tocmai din cauza lipsei acestei baze morale. În aceste momente mari, cînd vremea ne cheamă la libertate națională, avem deci o datorie îndoită, anume de o parte a ne întemeia în mod solid toate drepturile noastre ca națiune liberă pe pămîntul propriu, iar de altă parte a cîștiga deplina încredere a concetățenilor noștri ca să se convingă că libertatea noastră este și libertatea lor, tot așa ca și a noastră”.

Ca toate marile înfăptuiri ale istoriei românești, Unirea cea Mare a fost opera proprie a poporului român, rodul abnegației și statorniciei cu care a acționat pentru înfăptuirea idealurilor sale. Astfel încît tratatele de pace de după primul război mondial n-au făcut decît să consfințească, să consacre pe plan internațional noile realități teritoriale-politice impuse prin lupta eroică, prin marile jertfe ale poporului român. Îndreptățite erau deci cuvintele rostite în fața primului parlament al României unite de primul ministru: „O națiune este o conștiință națională: cît valorează una atît înseamnă și cealaltă. Conștiința a ceea ce ești și hotărîrea fermă de a fi este puterea cea dintîi a unui popor. Cum și-o manifestă el, astfel își așază rolul și rostul în mijlocul neamurilor... Sinteți, toți, reprezentanții unui popor care este mîndru și poate să fie mîndru de trecutul său și care trebuie să aibă mare încredere în viitorul său. Fiți cît de modești pentru persoana dv., nu fiți modești pentru poporul pe care îl reprezentați. Aveți conștiința că, cu numărul lui și cu situația lui, nu este popor care să fi putut să îndeplinească un rol mai nobil și un rol mai rodnic decît l-a îndeplinit neamul nostru”.

Idealurile pentru care au luptat înaintașii și-au aflat împlinire în anii evului socialist al patriei, înfăptuirile istorice ale acestui răstimp, cu deosebire ale Epocii Nicolae Ceaușescu, consolidînd necontenit puterea economică a țării, coeziunea societății socialiste românești, conștiința de sine a poporului, unitatea și independența națională, prestigiul internațional al României. Toate acestea reprezintă supremul omagiu pe care generația de astăzi îl aduce luptei și jertfei celor ce ne-au premers, între care și celor care, cu 70 de ani în urmă, au înfăptuit unitatea național-statală a românilor.

SILVIU ACHIM

Ilustrații: VALENTIN TĂNASE

Limba noastră-i o comoară

Dintre comorile care alcătuiesc patrimoniul nostru cultural național, cea mai de seamă și cea mai iubită este limba română.

Sonoră, dulce, armonioasă, bogată în sensuri, variată, cu vaste posibilități de expresie, ea a fermecat milioane și milioane de oameni — pe toți cei care au vorbit-o, au cântat-o, au cunoscut-o.

Dacă este adevărat că românul s-a născut poet — și avem destule motive să nu ne îndoim de această metaforă care surprinde dragostea, prețuirea, înclinarea și priceperea românului pentru exprimarea frumoasă, plastică, pentru înțelepciunea gândurilor și armonia cuvintelor —, atunci nu putem fi mirați de larga răspîndire, încă din cele mai vechi timpuri, a gustului pentru vorbirea aleasă, pentru poezie, pentru poveste, ca și pentru snoavă, pentru cuvîntul decantat și sugestiv, ca și pentru cel ascuțit, plin de haz, și nici de priceperea românului de „a potrivi cuvintele” — ca să-l parafrazăm pe unul dintre cei mai mari poeți ai acestei limbi.

Iată de ce poporul nostru socotea că dragostea de țară cuprinde ca pe o componentă firească iubirea și cultivarea limbii române, cunoașterea și studierea ei, vorbirea și scrierea ei corectă, respectul față de cuvîntul scris în această limbă și de cei care l-au încrustat în opera lor. Învățată și cercetată de oameni de cultură de pe toate continentele, care-i descoperă valențele unice și de o mare originalitate, limba română se cuvine

să fie și este însușită în primul rînd și cel mai temeinic de către fiii neamului nostru, care dintotdeauna au prețuit-o ca pe un factor major de unitate și mîndrie națională, ca delicat instrument de comunicare a sentimentului frumos, a gândirii înalte, de tălmăcire a tuturor valorilor spiritului, de orice sorginte, a umanismului ce caracterizează poporul român.

Iată de ce învățarea limbii române trebuie să ocupe un loc privilegiat în școală, dar să nu se rezume la aceasta. Învățarea limbii continuă toată viața. Niciodată nu încheiem să descoperim originea și metamorfozele unui cuvînt de-a lungul mileniilor, sensurile nenumărate ale unor expresii, infinitatea de înțelesuri căroră le dă glas îmbinarea meșteșugită a vorbelor învățate din bătrîni sau forjate sub ochii noștri și dînd strai unor înțelesuri noi, ale acestor vremuri. Cîntărirea cuvintelor, îmbogățirea vocabularului nostru și sporirea expresivității sale, cercetarea dicționarului, a cărților de literatură vechi și noi sînt menite atît să întregască și să îmbogățească ființa noastră cît și să facă din noi oameni cumpăniți, dreți, gînditori adînci, pătrunzători, căci tot ce vedem, auzim, înțelegem îmbracă haina măiestră a cuvîntului, și se cade s-o îmbrace corect și frumos. Este o datorie față de comoara pe care am primit-o din partea înaintașilor și o datorie către viitorime. Căci veșnicia unui popor este dată și de veșnicia limbii pe care o cultivă și o onorează.

ISTORIA UNEI EXPRESII ■ ISTORIA UNEI EXPRESII

„Îmi caută mereu nod în papură” zice un băiat despre o colegă de-a lui, mai... circoasă, după cum se vede. Pentru că știți toți, desigur, ce sens are expresia „a căuta nod în papură”. Dar, ia să vedem, de unde vine... Mulți cred, și greșesc, că **papura** e totuna

cu **trestia**, aceasta din urmă avînd, într-adevăr, o tulpină cu „noduri” din care mulți își fac bețe de undiță. Papura este însă o plantă (cu numele științific **Tipha**) a cărei tulpină este dreaptă, înaltă și subțire, avînd în vîrf un spic des, ca o perie, de culoare maronie, o plantă

care crește mai ales în bălți. Din frunzele ei uscate se fac tot felul de împletituri, de la preșuri pentru șters tălpile de noroi până la coșuri cu modele foarte frumoase. Într-adevăr, „a căuta nod în papură” înseamnă chiar a căuta un defect acolo unde nu este, căci tulpinile acestei plante sînt remarcabil de drepte. Pentru a întări sensul, în unele părți se zice și „Caută nod în papură și spini în coaleșă” (coaleșă fiind mămăliga).

Expresia pare a fi foarte veche, căci o aveau și latinii, care ziceau: **nodum in scirpo quarere** (desigur, **scirpus** înseamnă papură). Dar, în latină, **scirpus** mai însemna, prin secolul al II-lea, ce credeți? Ghicitoare! Oare de ce? Probabil, tocmai pentru că soluția unei ghicitori putea fi uneori la fel de greu de aflat ca și un nod în tulpina papurei.

Să mai spunem, în sfîrșit, că **papură** vine, prin intermediul latinei, din cuvîntul grecesc, **papyros**, celebrul papirus care a dat și numele vechii hîrtii de scris.

„Doar nu ești mai breaz decît alții!” se spune cuiva care își inchipuie că e deosebit, pentru a-i mai domoli puțin avîntul. Ce înseamnă **breaz**?

Cuvîntul desemnează un animal care are o pată deschisă, de obicei albă, pe frunte sau de-a lungul botului. Un „cal breaz” este un cal „cu stea în frunte”, deosebit de ceilalți și destul de rar. De aceea se și spune, într-o altă expresie, „e cunoscut ca un cal breaz”.

Astăzi, cuvîntul nu mai este folosit singur, păstrîndu-se mai ales în expresiile citate, care, în schimb, sînt destul de frecvente în vorbirea familiară.

Atenție! Cuvîntul n-are nici o legătură cu numele localității **Breaza**, care își trage denumirea de la un vechi cuvînt de origine slavă, ce însemna „mesteacăn”.

V-ați întrebat vreodată cum se explică o expresie foarte răspîndită ca „a-și ascuți urechile”, cu sensul de a auzi mai bine ceva, a fi atent la zgomote sau vorbe?

„A-și ascuți dinții” — cum a făcut lupul din „Capra cu trei iezi” a lui Creangă — sau „a-și ascuți limba”, cu sensul de a deveni mai... tăios în vorbe, parcă mai merge, pentru că înțelegem ușor că ascuțirea nu înseamnă aici operația propriu-zisă, ci este o metaforă, dar cum se explică „a-și ascuți urechile” sau „a-și ascuți auzul”, că doar urechile nu trebuie să „taie” pe cineva...

Și, totuși, expresia este foarte simplă de înțeles la originea ei dacă ne gîndim la comportamentul animalelor. Ați observat vreodată un ciine atent la o mișcare sau un zgomot? Urechile lui, pînă la un moment dat lăsate, își ridică virfurile în sus, se „ascuț”.

S-ar putea chiar ca sensul lui **a ascuți** de „a avea însușiri deosebite ale unui simț sau ale unei activități” — de unde și expresia „minte ascuțită” — să vină de la „a-și ascuți urechile”, care ar sta la baza întrebunțării metaforice a verbului.

„Am să-ți spun pe șleau...” Cum adică „pe șleau”? Și, la urma urmei, ce înseamnă de fapt **șleau**?

E vorba de un vechi cuvînt românesc, ce a avut la început sensul de „drum”, un drum foarte umblat. Astăzi el este socotit ca învechit și utilizat mai ales prin anumite regiuni ale țării. S-a păstrat în schimb foarte bine expresia **pe șleau**, care îl... conservă, ca să zicem așa!

Și atunci? „Am să-ți spun pe șleau” ar fi „am să-ți spun pe drum”? Parcă n-ar fi chiar așa, căci „a spune pe șleau” (ca și „a vorbi, a zice, a răspunde”) înseamnă „a spune în mod direct, fără ocolisuri, de-a dreptul”, or drumul nu trebuie să fie totdeauna drept.

Numai că **șleau** nu înseamnă doar „drum”, ci mai ales o anumită parte a acestuia. Ați văzut vreodată, pe un drum de pămînt, urmele adînci ale căruțelor împovărate care au trecut pe acolo? Sigur, astăzi trec mai puține căruțe și mai multe tractoare ori camioane, dar și ele lasă astfel de urme, ușor de observat. Li se mai spune și **făgașuri**.

Căruțașii sau șoferii preferă să se mențină pe astfel de urme, care le asigură un drum mai puțin zdruncinat decît dacă ar tot încerca să iasă din șanțurile cu pricina! Așadar, „pe șleau” înseamnă „fără abateri, fără încercări de evitare”, și, iată, expresia își găsește explicația într-un vechi fapt obișnuit al vieții omului.

Doi prieteni s-au certat (sperăm că nu pentru multă vreme; între prieteni certurile sînt doar... un foc de paie) și unul din ei îi spune celuilalt: „Nu mai vreau să am de-a face cu tine nici în clin nici în mîinecă”.

Clin? Mîinecă? Al doilea cuvînt e mai ușor de înțeles, dar primul?

Și apoi, cei doi termeni din croitorie trebuie să ducă în expresia citată la sensul „în nici un fel, în nici o privință, deloc”. Dar cum oare, de vreme ce **clinul** se folosește mai ales **pentru confecționarea mîneclor**?

În limba română însă **mînecl** mai înseamnă și „zorii zilei”. Avem și un verb, **a mîneca**, însemnînd „a se scula în zori, dis-de-dimineață”, cuvînt foarte vechi, provenit din cuvîntul latinesc **manicare** și — cu toții știm — latina a asigurat fondul de bază al vocabularului românesc. Tot în latină mai exista însă și un **inclinare**, care însemna „acțiunea Soarelui de a apune”. Din acest cuvînt am putea avea foarte bine un **inclîn**, care acum înseamnă „aplecare” și atunci o combinație „nici în inclîn, nici în mînecl”, cu sensul de „nici seara, nici dimineața”, e mai aproape de ce ne trebuie... „În inclîn” a putut duce ușor la pierderea uneia din cele două silabe identice și, deci, la o formă veche „nici în clin, nici în mînecl”. Cuvintele respective reducîndu-și întrebunțarea, oamenii le-au pierdut și sensul și au încercat să le apropie de ceva ce le era mai cunoscut. Să fie aceasta o explicație a expresiei cu pricina? Posibil.

CEZAR TABARCEA

EMBLEME ALE CUTEZANȚEI

ASCENSIUNEA

Era în anul 1855. Luna iunie abia începuse, cu zile senine, după un mai capricios, bîntuit de vînturi, de ploii, de ninsori și de cețuri dese. Crestele munților se vedeau, în sfîrșit, nu mai stăteau în neguri ca pînă atunci. Bătrînul Mont Blanc se ridica măreț peste cununa Acelor. Grandes Jorasses și Matterhornul sclipeau în lumina razelor de Soare. Așijderea Eigerul și înălțimile ce-l înconjurau: Jungfrau, Wetterhorn, Schreckhorn, Finsteraarhorn. Tot în preajmă, vechind parcă localitatea Grindelwald-Mönchul, cu cei 4 105 metri altitudine ai săi.

De cînd venise în Elveția, femeia privea zilnic cupola munților, era fascinată de ea. O asemăna în gînd cu munții din țara ei natală, pe care fusese nevoită să o părăsească. Era hotărîtă să se dedice muncii literare, cercetării științifice, luptei pentru emanciparea popoarelor oprite în acea vreme. Pînă atunci însă o frămînta un gînd: să urce pe unul din piscurile semețe ale Alpilor și să-și înscrie numele printre alpinistii de frunte ai epocii.

Și-a mărturisit intenția unui bun prieten, Pierre, care s-a înspăimîntat auzindu-i proiectul.

— Cum să faceți o asemenea ascensiune, cînd pe vîrfuri pe care intenționați să mergeți n-a mai trecut nimeni?

— O să urc eu! i-a retezat-o femeia. Te rog să anunți ghizii. Spune-le că îi aștept. Vom porni în ascensiune în ziua de duminică, 10 iunie, cît se va putea mai de dimineată.

Auzind-o, Pierre n-a mai îndrăznit s-o contrazică. Îi cunoștea firea. Știa că, dacă și-a pus în gînd să realizeze ceva, nu se va liniști pînă cînd nu-și va duce la capăt gîndul. Așa că, în dimineața stabilită, ghizii, toți oameni de munte încercați, au așteptat-o în fața hotelului „Aigle” din localitatea elvețiană Grindelwald și aceștia, după o mică discuție în care i-au arătat încă o dată pericolele la care se expune, au fost nevoiți să-i asculte îndemnul:

— La drum!...

Au pornit cu toții, în șir indian, în direcția în care se afla Vîrful Mönch. Au lu-

at-o agale prin dreapta unui firîșor de apă ce cobora la vale, fără să se audă măcar susurînd. Curînd au intrat în pădure. Au urcat cîteva serpentine printre copaci și au continuat drumul pe o cărare șerpuint pe Mettenborg, de-a lungul „mării de gheață”. Soarele dogorea, cum se întîmplă la munte în zile senine; ești parcă mai aproape de cer. Departe, se auzeau zgomotele produse de avalanșe. Expediționarii nu erau însă în pericol, mergeau în „cîmp deschis”, dar urcau greu. Ghizii, deși trebuiau să fie în frunte, rămăseseră în urma femeii. Erau copleșiți de efort. Pe frunte le apăruseră broboane mari de sudoare, care n-au dispărut nici cînd a început vîntul să bată puternic, dezlănțuit din baierile lui. Abia noaptea, în grotă de zăpadă aleasă drept adăpost, au reușit să-și tragă sufletele. De dormit însă n-a dormit nimeni. Se gîndeau că a doua zi va începe, cu adevărat, greul: depășirea crevaselor și urcușul propriu-zis pe vîrf.

Spre dimineată, înaintea plecării mai departe, ghizii i-au atras din nou atenția femeii că va fi greu, va fi foarte greu, o implorau chiar să renunțe, măcar acum, la proiectul ei.

— Orice s-ar întîmpla, nu renunț! a fost răspunsul. E o datorie față de mine, față de țara mea și nu renunț, nu pot să renunț! Vom merge înainte! Și-apoi, cum să renunț cînd vîrfurile spre care ne îndreptăm este atît de aproape?

Într-adevăr, Mönchul nu se afla departe. Mai erau cîteva kilometri pînă la poalele lui, apoi urma urcușul. Ca să ajungă la el, ghizii au luat-o înainte, să taie scări în gheață și în zăpadă. Un singur ghid a rămas lîngă femeie, ajutînd-o, de data aceasta, să înainteze pe urmele lăsate de ceilalți.

Soarele strălucea, iar efectele razelor lui erau de nesuportat, încît expediționarii au fost nevoiți să-și pună ochelari cu lentile colorate. Au mers așa pînă către orele zece din zi, cînd au ajuns pe platoul de la picioarele Vîrfului Mönch. Se făcuse frig, un frig insuportabil. Vîntul bătea în rafale. Ca s-o protejeze pe doamna care-i angajase, ghizii au tăiat în grabă o grotă în gheață. Au făcut cei din zăpadă topită și frunze de ienupăr. Au băut și s-au încălzit, cît de cît. Parcă nu le venea să mai iasă din adăpost. Au ieșit, în cele din urmă. Femeia îi îndemna să iasă, cu toate că, înainte de popas, din gura ei uscată se prelinsesera cîteva stropi de singe...

Embleme ale cutezanței

Afară se dezlănțuise parcă potopul. Viscoalea. Vîrtejuri de nea erau purtate încolo și încoace, izbindu-i cu putere pe expediționari, îngustîndu-le vizibilitatea. Abia cînd au pătruns adînc în codru n-au mai simțit sfichiul viscolului. Erau epuizați înșă.

— Doamnă, să ne întoarcem, au implorat-o ghizii pe femeie. În cîteva ceasuri va cădea noaptea.

— În cîteva ceasuri... dar pînă atunci? Mai avem puțin și vom atinge ținta... Urmați-mă!

Văzîndu-i hotărîrea nestrămutată, ghizii s-au privit unul pe altul și s-au înțeles din ochi: vom merge pînă la capăt! Doi dintre ei s-au apropiat de femeie și, simțînd că este epuizată, au ajutat-o să depășească greul prin care trecea de cîteva clipe. Apoi femeia a luat-o singură înainte. Mergea cu pași fermi, cu forțe renăscute parcă. Panta pe care suia era extrem de dură. Picioarele, din cauza gheții, nu aveau sprijin sigur. De aceea, ghizii din față i-au întins o coardă și, cu toții, iarăși în șir indian, au urcat încet-încet. Ajunși sus, în creastă, bărbații s-au dat la o parte. I-au făcut însoțitoarei lor loc să treacă. Aceasta a desfăcut din jurul briului un steag tricolor pe care l-a atîrnat de o stîncă. S-a îndepărtat cîteva pași de el, parcă să se asigure că e bine prins. Apoi a citit cu voce tare, să audă ghizii, iar vîntul să-i ia vorbele și să le ducă departe: VALAHIA!

Auzîndu-se rostind acest cuvînt, femeia a început să lăcremeze. Erau lacrimi de bucurie. Lacrimi pe care le vărsa pentru reușita ascensiunii și pentru țara sa

dragă, în numele căreia făcuse, pentru prima oară în lume, acest urcuș nemai-pomenit de greu...

Cînd s-au întors la Grindelwald, expediționarii s-au odihnit mai întîi. A doua zi, dimineata însă, ghizii au așteptat să se trezească însoțitoarea lor din munți, căci îi pregătiseră o diplomă în care scriseseră „Ghizii din Grindelwald acordă această diplomă curajoasei românce Elena Ghica, născută la București, prima femeie din lume care a urcat Virful Mönch din Alpii Bernezi, în zilele de 10/11 iunie 1855...”

VALENTIN BORDA

PRIN MĂRILE SUDULUI

Nava noastră **Curtea de Argeș** înainta din ce în ce mai greu, legănîndu-se într-un bord și-n altul, iar prova urca și cobora de pe valurile înalte, ca de pe niște dealuri pline de hîrtoape, făcînd ca elicea de sub pupa să iasă din apă și să se învîrtă în gol, iar corpul vasului să trepideze, să se cutremure, să huruie surd și sacadat. Comandantul, Gabriel Bondoc, privea concentrat marea în momentul în care telegrafistul Ivan intră grăbit în timonerie.

— Un meteor transmis de stația de coastă a Chinei! spuse el, întinzîndu-i coala de hîrtie pe care erau bătute la mașină cîteva rînduri.

Comandantul luă radiograma și o citi mai întîi murmurînd, reluînd-o apoi cu glas tare: „Avertisment de furtună pentru mările din jurul Taiwanului: Est Taiwan, Marea Chinei de Sud, Marea Chinei de Est, Marea Galbenă. Vînturi foarte puternice datorate musonului de Nord-Est. Stop! În strîmtoarea Taiwan furtună, forța 9, cu rafale puternice pînă la forța 10 Nord-Est. Cerul acoperit, ploi locale. Stop!”

Dîndu-și seama de violența furtunii anunțate, care putea să aibă urmări grave, Bondoc apăsă imediat pe un buton de la pupitrul din față sa, făcînd să zbirniie toate soneriile de pe culoare. Apoi, prin difuzoare, anunță adunarea în-

tregului echipaj la careul ofițerilor. Îi priveam în treacăt pe cei din încăpere cum se străduiau să se țină drept. Făcu mai întâi apelul. Apoi, fără comentarii, citi încă o dată meteorul, după care adăugă:

— De data aceasta v-am adunat ca să luați cunoștință despre ceea ce vom întâmpina peste scurt timp și să luați, în consecință, măsurile de amarare a tuturor lucrurilor din cabine și de la locurile de muncă, pentru a evita orice stricăciune. Atît! Spor la treabă! încheie comandantul.

Rafalele vîntului suflau cu forță, suierînd și urlînd prin cablurile de pe covertă, ca niște fiare sălbatice. Valuri uriașe, amenințătoare loveau nava din toate părțile, făcînd-o să se incline mult într-o parte și-n alta, să-și ridice mult prova, cutremurîndu-se și scîrîind din toate încheieturile, de parcă ar fi fost gata să se frîngă în bucăți. În timonerie o roțiță căzu de la locul ei, apoi pachetele cu țigări alunecară de pe măsute, urmate de scrumiere și cești de cafea. Scaunele zburau, pur și simplu, dintr-un bord în altul. Peste tot, pe vapor se auzeau numai huruituri, bubuituri ca de explozii, sunete stridente de metale lovite. Încercam să cobor spre cabină, dar, deodată, balustrada metalică a scării mă lovi în brațul drept, proiectîndu-mă în perete, de unde m-am rostogolit ca o minge pe cele cincisprezece trepte, pînă la nivelul primului etaj. Amețit de loviturile primite, în loc să cotesc la stînga, am continuat să cobor scările încă un nivel, oprindu-mă în dreptul biroului șefului mecanic. Prin deschizătura ușii îl vedeam pe Aurel Foteșcu într-un morman de dosare, registre și manuale groase, care căzuseră peste el din dulapul din spate, pe cînd se afla la masa de lucru. La bucătărie oalele și crățițele își luaseră zborul de pe plitele fierbinți, odată cu tacîmurile și vesela din rafturile oficiului. Bucătarul Manole, împreună cu brutarul Paraschiv și ospătarul Vasile Potoschi se luaseră cu mîinile de cap. Cînd am ajuns, în sfîrșit, în cabina mea, totul era vraiste.

Șaisprezece ore nu am mai putut să ies din încăpere. Loviturile primite m-au ținut la pat, fără ca cineva să știe ceva despre mine. Nici nu aveau cînd și cum, pentru că toți erau ca și bătuiți, chinuiți de marea foarte rea, de furtuna dezlănțuită, parcă fără sfîrșit. Apoi durerile din umăr, de la cap mă mai lăsară. Cu mare greutate am coborît două etaje, ajungînd pînă la careul ofițerilor. Era pustiu. Cînd să plec, îl zăresc pe ospătarul Potoschi în oficiu. Îl salut, iar el îmi zîmbește pe sub mustață, ca de obicei, privindu-mă lung.

— De la o vreme văd că nu vă mai trebuie nici mîncare! spune el, cu subînțeles. Cumva... răulețul de mare?

— Nu se lipește de mine așa ceva! îi răspund categoric. Am fost imbrîncit de furtună și am făcut niște tumble pe scări, prin cabină...

— Și eu, dar am scăpat fără nici o lovitură! se grozăvește el, după care continuă: Acum însă cred că vă este foame!

Înfulecînd dintr-un sandvici, am început să urc încet, cu grijă, scările celor trei etaje pînă la puntea de comandă, ținîndu-mă zdravăn de balustradă. Cînd să intru pe ușa camerei hărților, șocul puternic al ruliului mă azvîrli cu același umăr lovit în radiatorul metalic. Bubuitura se auzi pînă în timonerie, făcîndu-l pe ofițerul de cart, Costache să se îndrepte grăbit spre mine, care rămăsesem întins pe podea.

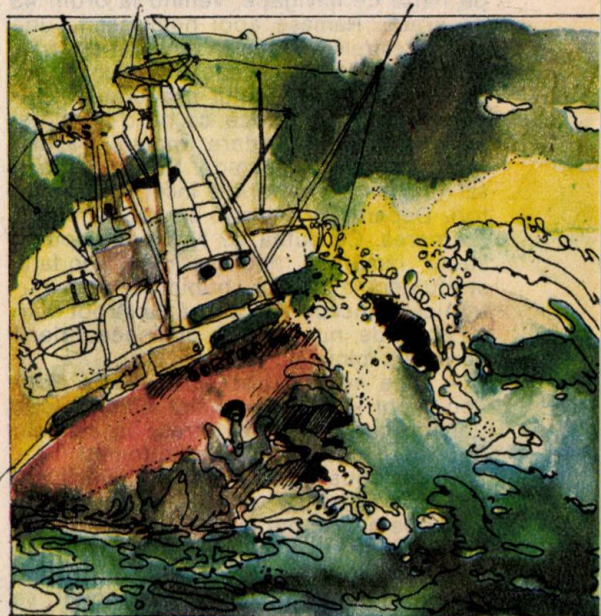
— V-ați lovit rău? mă întrebă el grijuliu.

— Numai fractură să nu fie! mă teameam eu.

— Ei nu, nu cred! mă liniști el.

— E a doua lovitură în același loc — i-am explicat — după douăsprezece ore...

Cu chiu, cu vai, sub privirile compătimitoare ale tinărului, m-am retras într-un colț, rezemat de perete, ținîndu-mă de niște suluri de lemn, special montate acolo, pentru a ne asigura pe un asemenea timp neprielnic. Priveam peste întinderea nesfîrșită de ape, care continua să clocotească în spume albe, ca și cum ar fi vrut să iasă din matcă. Nava **Curtea de**

Embleme ale cutezanței

Argeș înainta încet prin Strîmtoarea Taiwan, hăituită de valurile mari, furioase, de forța vîntului năprasnic ce o mușca, o lovea și o azvîrlea dintr-o parte în alta, încît ridica prova, apoi cobora cu ea ca într-o viroagă, trăgîndu-se parcă în adînc. Oamenii din sala mașinilor, conduși de Bumbăcaru, făceau eforturi disperate ca să mențină motorul principal și pe cele auxiliare în stare de funcțiune. Din cînd în cînd stagiarul Zaharia se uita captivat la indicatorul de sarcină (o manetă care se mișca liniar pe un cadru auriu, indicînd sarcina motorului) constatînd cu satisfacție că funcționa perfect.

Pe puntea de comandă, Dumitru Costache se aplecă peste pupitrul din fața lui, învîrtînd de cîteva butoane, apoi apropie un microfon de gură.

— Mașina, mașina! strigă el.

— Da, Bumbăcaru la aparat! se auzi o voce, de undeva, din adîncuri, acoperită de huruituri puternice.

— Cum acționează „Gavrilă”? întrebă el, folosind porecla obișnuită a motorului principal.

— Neobosit, ca în primul an de producție! îl asigură celălalt.

Vaporul se zbătea între dealurile de ape, încît mai mult stătea decît înainta. Comandantul Bondoc apăru iarăși în timonerie. Părea preocupat de ceva. Intră în camera de alături și, împreună cu Costache, chibzui cum să ferească nava de loviturile năprasnice ale valurilor. În cele din urmă făcu o modificare pe trasajul de pe harta de navigație, venind la drum 43 de grade. Rămase apoi nemișcat la una din ferestrele încăperii dinspre covertă, ținîndu-se de balustradele de lemn pentru ca ruliul și tangajul exagerat ale vaporului să nu-l arunce ca pe o minge și urmărind cu încordare marșul vasului printre prăpăstiile lichide. Norii deveneau tot mai negri, coborînd încet, amenințători. Departe, la orizont, se împreunaseră cu marea. Ce putea fi? N-am mai apucat să-mi lămuresc nedumerirea. Deodată, străfulgeră o flacără, bubuiră tunete puternice și începu să cearnă cu stropi mari și deși, de nu se mai distingeau decît perdelele ploii.

— Asta ne mai trebuia! exclamă Bondoc. Apoi se întoarse către ofițerul Ioan Voiculescu, care abia intrase în serviciu de cart: Pune sirena pe automat!

Și din două în două minute vijelia era spîntecată pînă departe de un șuier gros și strident, semnal pentru cei care veneau din față: să fie cu ochii în patru, să evite orice posibilitate de coliziune. Odată cu ceața și sita deasă a ploii, se lăsau și negurile nopții chinuitoare. Co-

borînd încet, cu precauție, spre cabină, să mai notez în jurnalul de bord cîteva proaspete fapte, mă întîlni cu căpitanul secund Vasile. Părea necăjit.

— S-a întîmplat ceva? îl întreb.

— Dacă ne tot toacă furtunile, o să întîrzie pregătirea magaziiilor pentru încărcare!... se explică el.

După alte douăsprezece ore, vaporul nu se mai zbătea, cu disperare, să-și croiască drum cu prova prin ape. La răs-timpuri, loviturile din bordaje îl mai descumpăneau. Totuși, am reușit să mă urc în voie pînă la comandă. Cerul era acoperit de nori subțiri, transparenți, prin care Soarele ne trimitea razele lui calde, liniștitoare. De serviciu era cartul lui Gheorghe Pricop.

— Am ieșit din Strîmtoarea Taiwan? mă interesez eu.

— De cîteva ore. Acum înaintăm pe Marea Chinei de Est... Furtuna s-a mai domolit, se va potoli curînd... spunea el, cu privirea ațintită departe, spre un punct de unde avea să vină liniștea peste ape și peste zbuciumul nostru...

MIRCEA NOVAC

SALT DE LA 3000 DE METRI

Întîmplarea a avut loc în primăvara acestui an, într-o după-amiază înso-rită, în taiga. Planorul condus de Larisa Savițkaia, în vîrstă de 18 ani, începu să se dezmembreze, în timp ce evolua la 3 000 de metri altitudine. În cîteva secunde scaunul de pilot în care se afla tînăra și de care, printr-o întîmplare, mai rămăseseră prinse o bucată de pînză înghețată și par-brizul de plastic, porni în cădere liberă spre pămînt. Larisa se propti cu picioarele și coatele în scaun, încercînd să se facă una cu acesta. Aștepta impactul nemilos. Mai avu timp să vadă doar ramurile verzi ale unui mesteacăn și apoi se produse șocul. Cînd își recăpătă cunoștința, privi la ceasul de mină, care, printr-o minune, continua să meargă. Era ora 8 seara. Catastrofa se produse la trei după-amiază. Rămăsesse deci

în nesimțire cinci ore. Observă că scaunul, cu care coborise „din cer”, se balansa în pom, deasupra ei, iar gheata piciorului sting dispăruse. Își mișcă mâinile și picioarele. Păreau intacte. Se tiri spre o băltoacă, încercînd să-și răcorească fața și să bea. Noaptea veni repede, și odată cu ea o atacăra sute de țințari. Obrazul nu-i mai era de recunoscut. Frisoane puternice îi scuturau corpul. Dimineata, la cîtiva metri de ea, găsi gheata pierdută, dar piciorul umflat nu izbutea să intre în ea. Către prînz auzi un elicopter care o căuta, dar acesta zbură mai departe fără să o zărească. Ziua trecu și noaptea veni din nou, cu frigul și roiul de țințari, care își reîncepură atacul. Dimineata următoare izbuti să-și pună gheata. Ar fi vrut să se deplaseze pentru a găsi o ființă omenească, dar se răzgîndi. Taigaua sălbatică, plină de mlaștini și capcane o înspăimînta. Căuta să-și mențină singele rece, deși nu mîncase nimic de aproape trei zile și era singură în întinderea nesfîrșită. În sfîrșit, elicopterul apărui din nou. De data aceasta a fost zărită, salvată și transportată la spitalul Blagovescensk, unde medicii i-au pus următorul diagnostic: „Fractură prin compresiunea unei vertebre dorsale și a uneia lombare, fractura unei coaste și a osului mîinii drepte, comotie cerebrală, pneumonie”. Trei zile și două nopți a stat Larisa în taiga, în această stare, dar lupta pentru viață și singele rece au învins. Încetul cu încetul, sub îngrijirea medicilor, curajoasa fată s-a restabilit și și-a reluat cursurile la institutul pe care-l termină.

SINGUR ÎN PEȘTERĂ

Medicul sovietic Iuri Cijmar a coborît de unul singur la peste 500 de metri adîncime în peștera Kristalnaia. A luat cu sine, pe lîngă aparatele de care avea nevoie pentru munca de cercetare, un cort, un telefon de campanie, avînd, la cererea lui, legătura cu exteriorul tăiată, o lampă de miner cu baterii de rezervă, chibrituri. Cijmar a renunțat și la ceas. El și-a propus să se orienteze în timp cu ajutorul „ceasornicului” său interior. Cijmar s-a hotărît să stea o lună în peștera amintită, evitînd legătura cu exteriorul. Experiența sa urma să demonstreze puterea de adaptare a omului la condițiile de singurătate deplină din peșteri. Cijmar lucra, de altfel, la un spital cu profil de speleo-terapie. Medicii de la această secție își desfășurau activitatea într-o mină de sare defaectată, pe care o amenajaseră și în care tratau cu succes persoane bolnave de astm. Cijmar și-a format părerea că liniștea deosebit de profundă și aerul nepoluat, neiritant din peșteri pot înlocui multe medicamente. El și-a propus să facă o serie de cercetări medico-biologice în adîncul peșterii Kristalnaia.

În prima noapte petrecută în această peșteră i-a fost deosebit de frig. A continuat să sufere de frig încă zece zile. După ce s-a simțit mai bine, și-a luat temperatura. A constatat că termometrul indica 36° C. Organismul său se adaptase la frig. În obscuritatea totală din peșteră, Cijmar a început să piardă noțiunea timpului. În a opta zi petrecută în subteran, „ceasornicul” său interior a rămas în urmă cu 12 ore față de cel real. Cu timpul, ceasul biologic al cercetătorului a devenit din ce în ce mai exact. Spre sfîrșitul experienței, abaterea „ceasornicului” biologic nu a fost mai mare de 2,5 ore. Orientarea în timp a depins în mare măsură și de programul de lucru zilnic. În fiecare zi trebuia să deschidă două plicuri sigilate în care se arăta ce activitate trebuia îndeplinită: analize, teste, luarea de eșantioane. Activitatea o începea imediat după micul dejun și o continua după masa de prînz. În timpul liber mergea în căutarea unor surse de apă, se plimba.

Embleme ale cutezanței

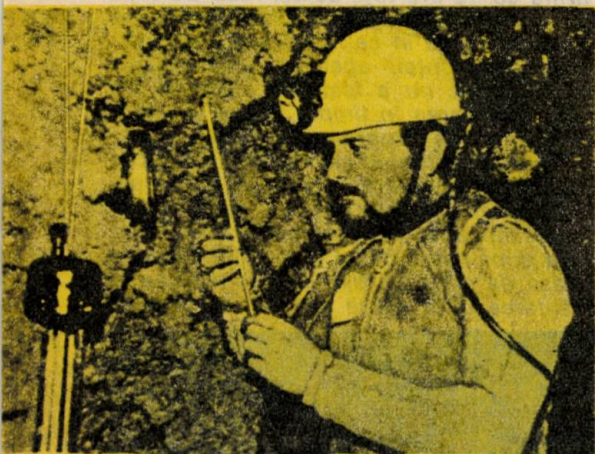
În cursul șederii în peșteră, Cijmar a avut de înfruntat și... halucinații acustice. La un moment dat i s-a părut că aude vocile unui mare număr de oameni, bărbați și femei. Atunci când aceste halucinații au devenit insuportabile, el a pus în funcțiune magnetofonul și în peșteră s-a auzit muzică. Pentru a nu avea impresia că cineva se strecoară în spatele lui, Cijmar se lipea în timp ce lucra cu spatele de zid. O singură dată liniștea i-a fost tulburată de trecerea în zbor a unui lilic. În peșteră auzul său a devenit tot mai ager. După o săptămână el auzea fiecare picătură de apă care cădea pe podeaua galeriei. Cijmar a avut de înfruntat și halucinații vizuale. Într-o bună zi a avut senzația că o rază de Soare a pătruns pînă în cortul său. Prima dată când a avut această senzație, cercetătorul a ieșit în mare grabă din sacul de dormit și s-a repezit spre intrarea cortului, care părea luminată. Pentru combaterea acestor halucinații, el a aprins lampa de miner, altădată o luminare. Dar rezerva de baterii s-a diminuat mult mai repede decît prevăzuse. Uneori teama devenea atît de puternică încît Cijmar se repezea la telefon. El cerea să i se spună dacă este auzit. În acele momente el uita că legătura telefonului său cu suprafața fusese desființată la cererea sa expresă.

Cînd pleca să cerceteze peștera, Cijmar își lua totdeauna cu el busola și harta. El nu s-a ferit să se tîrască aproape sufocat prin culoare strîmte. În schimb activitatea sa de cercetare i-a fost pe deplin răsplătită. Cijmar a descoperit noi săli subterane, pe care le-a denumit sala elefantului, a obeliscului, sala gotică, sala blocurilor de piatră. În aceasta din urmă se găseau blocuri uriașe de granit, avînd peste zece metri înălțime. El nu a riscat să continue cercetarea acestei săli, știind că, dacă ar fi căzut de pe unul dintre aceste blocuri, nimeni nu ar fi putut să-i sară în ajutor. După 30 de zile a revenit la suprafață. Cijmar a studiat atent materialul bogat pe care l-a strîns cu prilejul experienței sale din peștera Kristalnaia.

76 DE ZILE PE OCEAN

Steven Callahan efectua, la începutul lui februarie 1986, o călătorie cu iahtul „Solo” pe Oceanul Atlantic. Pe data de 4 februarie, cînd se afla la o distanță destul de mare de Insulele Canare, vremea s-a schimbat și a început furtuna. Era 11 seara cînd Callahan, care se odihnea în cabină, a auzit un zgomot puternic, ce semăna cu o explozie. Apa oceanului, ce rupsese o parte din parapetul iahtului, se năpustise cu furie pe punte. Ea a pătruns năvalnic în cabină. În scurt timp apa i-a ajuns lui Callahan pînă la brîu. Prora navei a început să se scufunde. Cu toată viteza, Callahan a tăiat legăturile care fixau de unul din pereții iahtului cutia în care se afla pluta de salvare din cauciuc. Cu mare greutate, Callahan a scos-o din cutie și i-a făcut vînt peste bord. El a înotat după ea. În cele din urmă a reușit să se urce pe plută. Dar curînd și-a dat seama că dacă nu va putea să salveze de pe iahtul ce se scufunda sacul în care se aflau cutii cu apă de băut, hrană, îmbrăcăminte, o pușcă pentru vînarea peștilor ce folosea în loc de gloanțe un harpon, șansele lui de supraviețuire ar fi extrem de mici. Spre norocul lui Callahan, iahtul nu s-a scufundat imediat. Omul a înfruntat pericolele întoarcerii pe acest iaht. S-a cufundat în cabina inundată de apă, asumîndu-și riscul de a se îneca, și a adus pe plută sacul mult dorit. S-a întors din nou în cabină iahtului, de unde, cu mari eforturi, și-a adus sacul de dormit. A reușit să salveze și o pernă ce se umplea cu aer. În cele din urmă a fost nevoit să abandoneze iahtul.

În zilele următoare, Callahan a trebuit să-și drămuiască alimentele pe care le luate pe plută. Apa a raționalizat-o drastic. În primele nouă zile a băut doar cite o ceașcă de apă pe zi. Pentru a rezista căldurii toride, își răcorea din cînd în cînd corpul cu apă de mare. Setea și foamea îl chinuiau cu încăpăținare. Dorade și alți pești izbeau fundul plutei. O zmcitură mai puternică l-a alertat în mod deosebit. Își făcuse apariția un rechin. Acesta înota liniștit în jurul plutei. Se pregătea de al

doilea atac. La un moment dat s-a vîrît sub plută, s-a întors pe spate și a mușcat unul din buzunarele pentru balast ale ambarcației. Pluta s-a cutremurat. Dacă rechinul ar fi mușcat partea de dedesubt a plutei, gaura produsă ar fi dus la scufundarea ei. Callahan a folosit singura sa posibilitate de salvare: a tras cu pușca acvatică. Harponul s-a izbit de spatele rechinului ca de o piatră. Acesta s-a îndepărtat fără să se grăbească.

Era a unsprezecea zi de cînd plutea în derivă. Doradele continuau să lovească uneori cu deosebită putere pluta. Callahan a reușit, după mai multe încercări eșuate, să străpungă cu harponul o doradă. De acum încolo doradele vor îmbogăți în mod substanțial hrana călătorului. Acesta tăia în felii peștele prins. Feliile le atîrna pe o sfoară pentru a le usca la Soare. Ploile l-au ajutat să-și asigure în continuare apa de băut.

Într-o altă zi pluta a fost lovită cu o neobișnuită putere. Callahan a avut senzația că ea a ieșit cu totul din apă. Își făcuse apariția un alt rechin. Și acesta a mușcat de unul din buzunarele pentru balast. Callahan, de abia ținîndu-se pe picioare, în vreme ce pluta parcă dansa sub el, a reușit să tragă în rechin. Harponul l-a lovit fără a-l răni. Rechinul a atacat din nou. Callahan a căzut în genunchi în urma izbiturii pe care a suferit-o pluta, însă a reușit să tragă din nou. Apa s-a învolburat în jurul plutei. Rechinul a atacat din nou, cu putere. Callahan nu și-a mai putut păstra echilibrul și s-a prăbușit pe plută. În cele din urmă rechinul s-a îndepărtat. Timp de o oră Callahan a rămas încordat, ca un arc, gata să sară pentru a para un nou atac.

Callahan avea senzația că se afla într-un veritabil deșert, în care locul nisipului a fost luat de apa sărată a mării. Obosit, pompa pentru a împiedica dezumflarea plutei. Îl dureau rănile de pe spate și genunchii. Epuizat, a adormit timp de o oră. Apoi s-a sculat brusc: o doradă izbise pluta. Cu pușca în mînă, a ieșit din cortul pe care și-l ridicase pe plută. Apa era liniștită. Privirea i-a fost atrasă de sclipirea unei lumini în depărtare. Era, fără îndoială, o navă. Aceasta se afla, după aprecierile sale, la circa 7 kilometri distanță. În speranța că va fi văzut și salvat, Callahan a tras rînd pe rînd patru rachete de semnalizare. Dar totul a fost în zadar.

În cea de-a 43-a zi a derivei sale, Callahan a trecut prin cea mai mare primejdie de la scufundarea iahtului. O doradă a scăpat din vîrfurile harponului în momentul în care Callahan o trăgea din apă și a pătruns în tubul de pe fundul plutei, dezumflîndu-l complet. A apărut din nou

pericolul scufundării. Trebuia acționat repede pentru repararea stricăciunii. După mai multe încercări eșuate, Callahan a reușit, în cele din urmă, să fixeze cu trîncie un cep în gura tubului amintit.

Callahan a fost trezit de prezența în apropierea plutei a unui rechin. Era cea de-a 75-a zi de cînd se afla pe plută. La un moment dat privirea i-a fost atrasă de o dungă de lumină ce se zărea la sud. Apoi a apărut o altă, spre nord. Nu putea să fie o flotă de pescuit. Era haloul ce înconjura uscatul în timpul nopții. Apoi, deasupra orizontului se zări lumina unui far. Fericit Callahan a început să danseze pe plută fluturîndu-și brațele. În zorii celei de-a 76-a zile, a văzut la orizont o întindere de verdeață. În sfîrșit, altă culoare decît albastrul cerului și al mării. În jur a început să se distingă prezența mai multor insule. Țarmul insulei dinspre nord era stîncos, iar pluta risca să se zdrobească de el. Pentru a ajunge la insula ce se vedea la sud, trebuia să traverseze mari recife coraliere. Callahan avea senzația că, chiar dacă ar fi ajuns pe țărm, nu ar mai fi avut putere să se mai tirească pentru a cere ajutor. Pe neașteptate, gîndurile i-au fost alungate de un zgomot puternic. Era al unui motor. Sărînd în picioare, Callahan a văzut la o mică depărtare o barcă proaspăt vopsită în alb, cu o dungă verde, în care se aflau trei persoane. El le-a făcut semn cu amîndouă mîinile. Cei din barcă i-au răspuns. Fusesse, în sfîrșit, văzut. Aproape nu-i venea să creadă că era, în cele din urmă, salvat. După 76 de zile, perioadă în care a parcurs 3 240 de kilometri, Callahan a ajuns cu pluta sa în dreptul Insulei Guadelupa. El a fost singurul om care a supraviețuit timp de două luni și jumătate singur pe mare, pe o plută de cauciuc.

TUDOR PRELIPCEANU

Ilustrații: I. DAMU

DANIELA SILIVAȘ

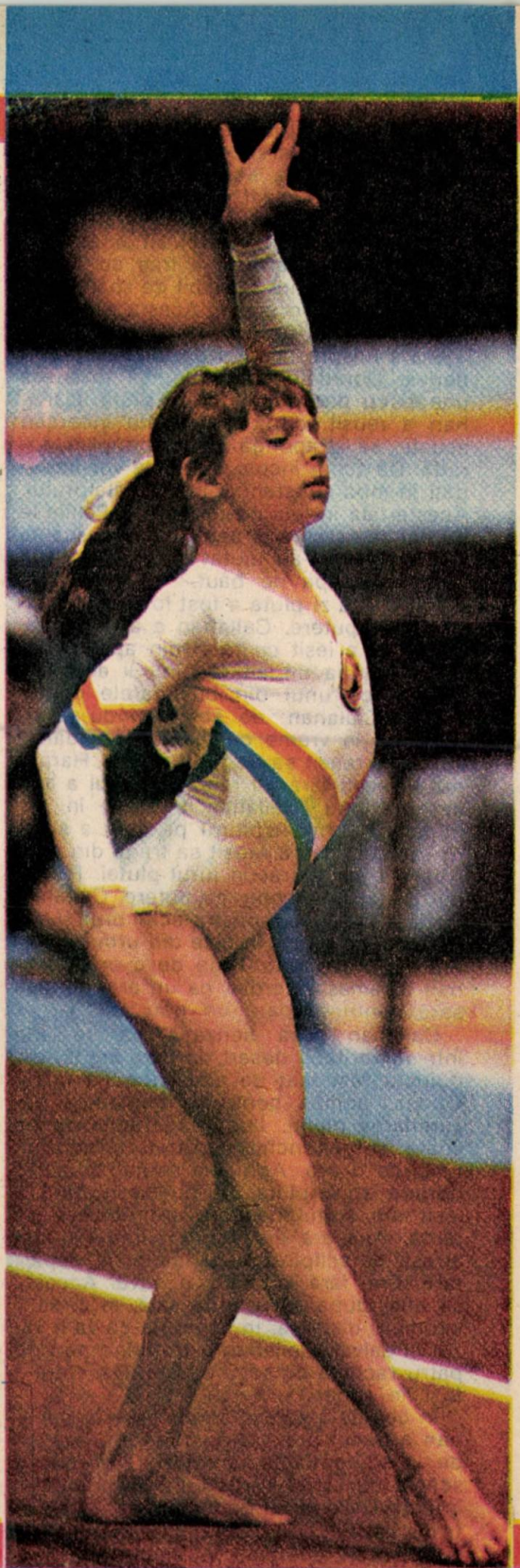
O NOUĂ STEA
A GIMNASTICII
EUROPENE

● DEVIZA
DANIELEI:
„SĂ NU
DESCURAJEZI
NICIODATĂ!”

SCURTĂ FIȘĂ BIOGRAFICĂ

Daniela Silivaș s-a născut la Deva, la 9 mai 1970. A început gimnastica la 6 ani, la Clubul sportiv școlar „Cetatea Deva”, avându-l ca prim antrenor pe Ioan Cărpinișan. În 1983, în Japonia, la ediția inaugurală a „Cupei Mondiale pentru junioare”, a devenit campioană absolută. În 1984, la Rimini (Italia), a cucerit titlul de campioană de junioare a Europei la birnă. La acest aparat a câștigat titlul suprem în 1985, la Montreal, la „mondialele” de senioare. La Helsinki, în același an (1985), la Campionatele europene, a obținut medalia de bronz la sol. În anul 1986 a fost desemnată drept cea mai bună gimnastă a lumii.

Urmează cursurile Școlii nr. 7 din Deva. În prezent este antrenată de un colectiv tehnic alcătuit din Adrian Goreac, antrenor coordonator, Maria Cosma, Octavian Belu și Adrian Stan.

O întâlnisem de multe ori pe Daniela Silivaș. Dar nu o văzusem niciodată emoționată, ca în ziua aceea când, împreună cu Eugenia Golea și Camelia Voinea, se afla pe aeroportul internațional Otopeni, la sosirea de la Moscova. Sub lumina reflectoarelor — trei gimnaste de excepție reveneau de la Campionatele europene încărcate de elogii. Trei tinere fete reînălțaseră gimnastica românească pe culmile cunoscute pe vremea când Nadia Comăneci se întorcea de la „europenele” de la Skien (Norvegia) cu titlul de campioană absolută a Europei, inaugurând o epocă de aur pentru gimnastica noastră.

De data aceasta Daniela Silivaș era eroina. Și ea campioană absolută a continentului nostru! Și ea o fată cu nervi de oțel, netulburată de vuietul mulțimii, de atmosfera vulcanică de la complexul sportiv Olimpiiski din Moscova, de tumultul aplauzelor. Fără emoții, ca și Nadia de acum 10 ani, cu chipul de efie, tăiat parcă în stincă. Mai scundă decât colegile ei, mai fragilă parcă, ea a demonstrat o putere de luptă inegalabilă, arătând lumii întregi ce înseamnă voința de a învinge, pregătirea desfășurată cu o tenacitate și o îndrăgire de nedescris. Și iată-o pe aeroportul Otopeni — cu patru medalii de aur, cu titlul de campioană absolută a Europei și la alte trei aparate (birnă, paralele și sol), cu o medalie de argint la sărituri — pe „noua stea a gimnasticii europene”, cum au denumit-o agențiile străine de presă. Pe fata a cărei grație și măiestrie o fac să pară coborâtă parcă dintr-un basm cu zine; pe Daniela, care a obținut cel mai mare punctaj la o ediție a campionatelor Europei, câpătând, printr-un măiestru exercițiu la sol, de două ori nota 10. Pe fata care a smuls aplauze entuziaste unui public generos și ne-a înflăcărat și pe noi, mici și mari, care o urmăream la televizor. Pe tinăra care și-a reeditat succesul de la ultimele campionate mondiale, când a devenit campioană mondială la birnă și, în 1986, s-a clasat a doua la Cupa Mondială desfășurată în China.

„Noua stea, cu o strălucire extraordinară pe firmamentul gimnasticii, după Nadia”. „România s-a reînălțat spectaculos în virful ierarhiei europene”. „O nouă zeiță a gimnasticii”. „România are o a doua Nadie Comăneci” — iată doar câteva titluri de articole publicate în presa străină.

Daniela răspunde reporterilor:

— Îmi cunoșteam adversarele cu care urma să mă întâlnesc la Moscova. Știam: cele mai puternice erau sovieticele Alevtina Preahina și Elena Sușunova. Le știam de la Cupa Mondială. M-am pregătit să pot susține cu ele o luptă deschisă, sportivă, pentru a învinge. Și am învins.

Doream să culeg câteva impresii într-o convorbire cu Daniela, pe care aș fi rugat-o să vorbească pionierilor. Dar n-a fost chip. „Eroina europenelor de la Moscova” era asaltată de admiratori, de zia-riști. Televiziunea filma. Reflectoarele îi luau ochii, dezvăluind transfigurarea Danielei, al cărei chip urca parcă trepte de legendă.

— Melodia aleasă? — ne spune ea, mai târziu, la telefon, din sala de sport de la Deva, „noua cetate a gimnasticii românești”. Am ales-o din muzica rusă, pentru că îmi place această muzică și din respect pentru publicul moscovit, a cărui admirație, caldă și generoasă, am simțit-o din plin.

— Dacă te-ai putea adresa, deodată, tuturor pionierilor din România, ce le-ai spune, Daniela?

— Că totul se poate câștiga prin muncă și atunci când ești însuflețit de dorința de a învinge. Deviza mea este „nu te descuraja niciodată!”

— Ce îți propui, Daniela, pentru viitor?

— În octombrie, la Rotterdam, în Olanda, se vor desfășura Campionatele mondiale de gimnastică. Eu și colegile mele dorim să cucerim medalia de aur pe echipe, iar în ceea ce mă privește țin să reeditez evoluția de la „europenele” de la Moscova. Toate dorim să facem ca gimnastica românească să strălucească la fel ca în vremurile de glorie ale Nadiei Comăneci. Pentru aceasta mă pregătesc intens. De la școală mă duc direct la sala de gimnastică și exersez ore în șir. Dar niciodată nu mă simt obosită. Gîndul victoriei de la viitoarele mondiale mă reconfortează.

...Dacă, din întâmplare, aflîndu-vă la Deva, vedeți trei tinere fete cu gențile doldora de cărți, grăbindu-se, în fiecare zi, de la școală spre sala de sport, opriți-vă. Le veți recunoaște, cu siguranță. Sînt Daniela, Eugenia și Camelia. Trei fete care vor face ca gimnastica românească să trăiască iarăși o epocă de aur.

SEVER NORAN

itor inginer, care învață la Londra. El a alergat 1 400 de kilometri cu... spatele, adică precum racul! Este de admirat scopul urmărit — acela de a strânge fonduri pentru copiii handicapați din țara sa de origine.

● **130 000 de legături radio cu diferite stații** din întreaga lume! Cel care le-a realizat este tehnicianul Arkadi Nizanov, care își desfășoară activitatea în cadrul unui centru radio-tehnic din orașul siberian Tiumen. Cărți poștale, ilustrate și diplome confirmă cifra semnalată mai sus!

● **Ignacio Perureno Graciarena** din Țara Bascilor a reușit ca, în cinci minute, să ridice de patru ori pe spate un cilindru de piatră de 285 de kilograme. În alte cinci minute, Ignacio a pus pe umeri, cu o singură mână, o piatră (tot cilindrică) în greutate de 240 de kilograme. Apoi, într-un efort și mai incredibil, el a ridicat pe umeri, de 60 de ori într-o oră și 40 de minute, o greutate de 200 de kilograme. Solicitat să practice halterele, acest voinic a refuzat categoric, declarând că nu dorește să devină un profesionist al sportului...

● **Halda Cruks din California** a încercat de 23 de ori să escaladeze cei 4 400 de metri ai muntelui Whitrey, dar niciodată n-a avut satisfacția să ajungă în vîrf. Ea n-a disperat, manifestându-și în continuare optimismul, deși este în vîrstă de... 90 de ani!

● **Trei tineri navigatori francezi**, Stephane Peyron, Alain Pichevant și Carolyn Stelins, au părăsit la 23 ianuarie 1986 rada portului Dakar din Africa la bordul a trei planșe cu velă, ajungînd, trei luni mai târziu, pe coasta americană a Atlanticului. De notat că, în majoritatea timpului, apele oceanului au fost foarte agitate și a plouat. Totuși, nu acestea au fost principalele dificultăți de pe traseul de aproape 9 000 de kilometri parcurși pe apa Atlanticului, ci permanenta amenințare a rechinilor, care au făcut o adevărată „gardă” în jurul fragilelor ambarcațiuni...

● **Un amator pasionat de surfing**, Mike Napolitano, n-a fost de acord să renunțe iarna la plutirea pe apele oceanului, în acest scop, odată cu

căderea zăpezii, el și-a construit o planșă cu care a alunecat pe o pîrtie de schi din localitatea Rutland. O inițiativă unică, ce ar putea avea și alți amatori, dacă această aventură se va încheia cu bine... Primele alunecări au fost reușite și experimentul rămîne deschis!

● **În orașul Frunze**, capitala Kirchiziei sovietice, un bazin este frecventat de cîteva sute de înotători. Vîrsta lor: de la o... lună la 3 luni! Medicii pediatri, pentru că ei sînt autorii acestei inițiative, apreciază că micii înotători se adaptează foarte bine la plutirea pe apă încă de la această vîrstă. Intervine totodată o reglare a metabolismului de creștere, iar calitățile fizice și psihice se dezvoltă mai repede în comparație cu cele ale copiilor care sînt inițiați în înot la 4-5 ani, ca de obicei. Și mai aduc medicii un argument demn de luat în seamă: faptele dovedesc că acești mini-mini-înotători încep să vorbească mai repede, iar față de boli manifestă o rezistență sporită.

● **De pe stîncile care mărginesc** golfurile de la Acapulco, mulți sportivi mexicani și de alte naționalități efectuează sărituri de la înălțimi de peste 30 de metri, apa fiind adîncă numai de 3,5 metri... Este echivalentul înălțimii vestitului pod de pe Tamisa. În anul 1885, o englezoaică, **Sarah Henley**, a dovedit o și mai mare cutezanță: ea a sărit de la 250 de picioare (66,25 metri) de pe un pod suspendat la Clifton, pe riul Avon! Fiind îmbrăcată după moda vremii, crinolina sa a acționat precum o... parașută, salvînd-o, apreciază specialiștii, de la un accident mortal.

● **Berndt Wiesner**, din R.D. Germană, este considerat unul dintre parașutiștii de seamă de pe glob, posesor a șase titluri la diferite probe ale campionatelor mondiale. În 1986 el și-a sărbătorit cel de-al 6 000-lea salt cu parașuta de la 2 500 de metri. Dar de data aceasta Wiesner n-a sărit singur, ci împreună cu... soția sa, Edith, și ea o reputată parașutistă... Oricum, cazul este unic în anele parașutismului mondial.

INVITAȚIE la „Chemarea toamnei”

• O ACȚIUNE SPORTIV-EDUCATIVĂ CARE A AJUNS LA EDIȚIA JUBILIARĂ
• ATLETISM, FOTBAL, CARTING, CĂLĂRIE, DAR ȘI JOCURI DE AGREMENT!
• INEDITUL ÎNTECERILOR — O ȘTA-FETĂ A ISCUSINȚEI • ÎNTREAGA PO-PULAȚIE ȘCOLARĂ A ORĂȘULUI DE PE CIBIN SE DEPLASEAZĂ, PENTRU O ZI, LA DUMBRAVA SIBIULUI •

În alcătuirea acestui reportaj am pornit de la un adevăr care n-are nevoie să mai fie demonstrat: Acela că fiecare anotimp al anului își are — și în plan sportiv — semnificațiile lui. Chiar și în cazul copii-
lor.

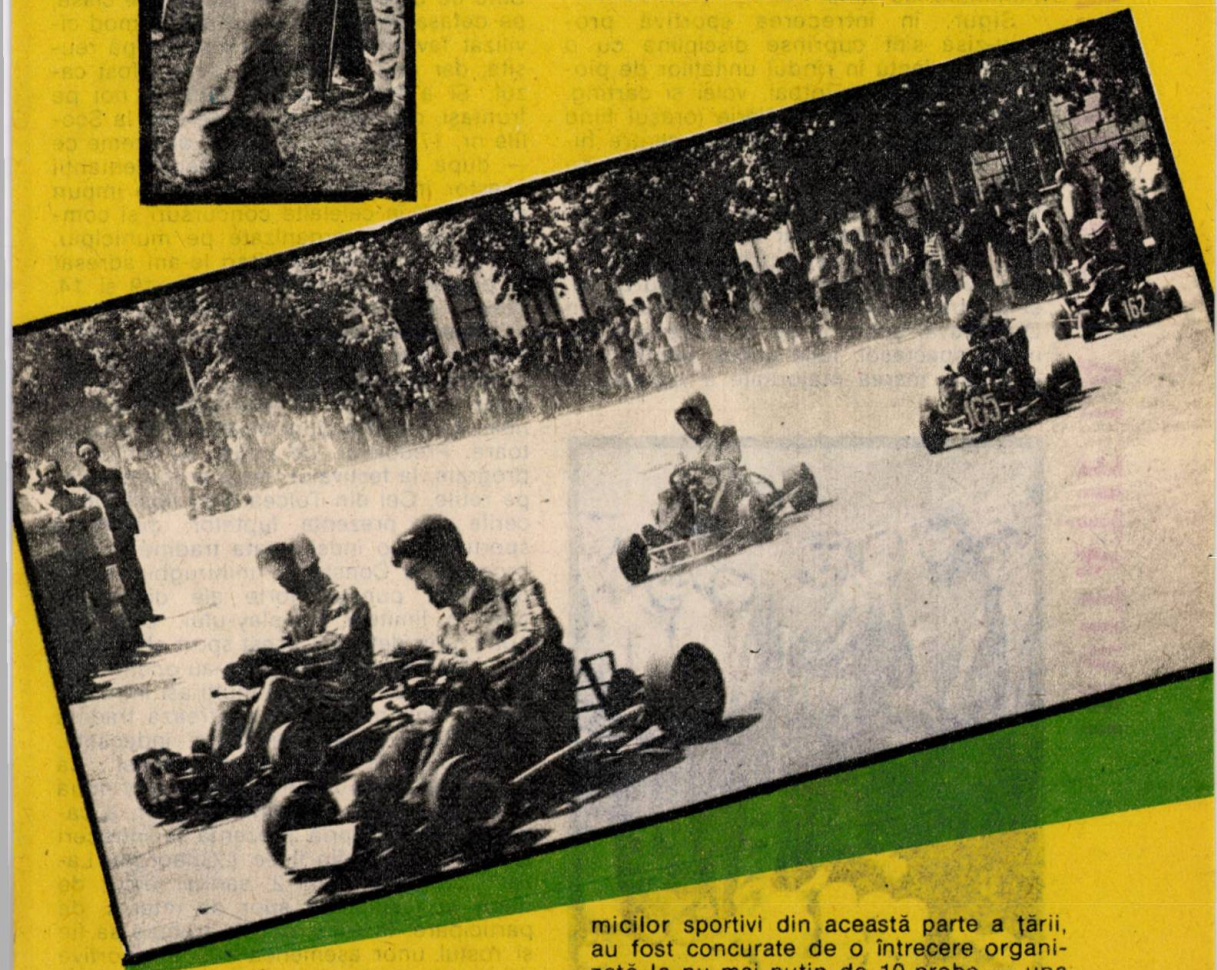
Primăvara, de pildă, aduce în inimile celor mai mici sportivi bucuria reîntîlnirii cu alergările de cros, după cum vara este sezonul înotului, cînd bazinele sînt luate, pur și simplu, cu asalt, fie de cei ce do-resc să se inițieze în sportul acesta (me-reu mai mulți), fie de purtătorii cravatei roșii cu tricolor, dornici să meargă pe ur-mele Tamarei Costache și a „stelelor”

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT •

Marea satisfacție a copiilor din Sibiu, în plan sportiv, în acest al treilea sezon, o reprezintă acțiunea propusă, inițiată și realizată de ei, prin intermediul Casei pionierilor și șoimilor patriei și care se numește „Chemarea toamnei”... Este o acțiune care îmbină nevoia de mișcare, de exercițiu fizic, pasiunea pentru o serie de ramuri de sport, cu îndemnarea și iscusința. V-ați gândit, probabil, la turism, specific sibienilor, împrejurimilor deosebit de pitorești ale municipiului de pe Cibin, invitând la drumeții și excursii. Nu, de data aceasta călătoriile montane, cu rucsacul și busola, care rămân în atenția

noastre în domeniul natației. Cel de-al treilea anotimp poartă, la rindu-i, amprenta unui eveniment aparte — reîntîlnirea cu școala, cu colegii de clasă, cu profesorii și implicit cu... sportul școlar, la toate dimensiunile, adică pe măsura tuturor gusturilor și preferințelor, aptitudinilor și condițiilor existente într-un oraș, într-un cartier, într-o școală.

micilor sportivi din această parte a țării, au fost concurate de o întrecere organizată la nu mai puțin de 10 probe — una dintre ele decisivă într-un fel, pentru că, așa cum ne-am convins, poate răsturna multe calcule și clasamente, fiind ștabela iscusinței. Ea are ca mobil o activitate practică, în sprijinul amatorilor de turism, și anume montarea și demontarea unui cort. Cine reușește să-l instaleze sau să-l „strângă” mai repede, câștigă proba. O probă realmente de iscusință, de îndemni-

● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ●

nare, bine gândită, de reușita căreia nu depind. Doar satisfacția obținerii unei diplome sau a unui premiu în cadrul acestei acțiuni sportive complexe, ci multe alte reușite — de pildă, în „Expedițiile Cutezătoriilor”, în care pionierii sibieni sînt prezenți an de an cu frumoase și meritu-oase rezultate. Stăruim asupra acestei probe, pentru că am văzut, în ajutorul desfășurării întrecerii, foarte multe echipe reprezentative de școli exersînd-o, fiecare pionier — printr-o admirabilă diviziune a muncii — avînd cîte o „operație” de efectuat. Cu exactitate, cu eficiență, în minimum de timp.

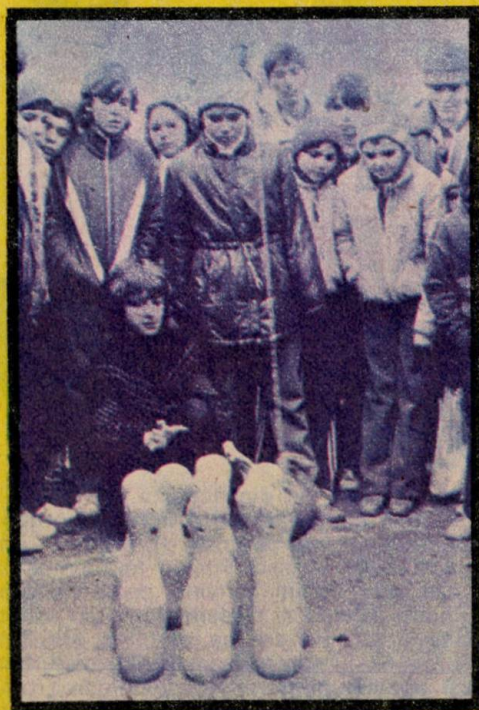
Sigur, în întrecerea sportivă propriu-zisă sînt cuprinse discipline cu o largă audiență în rîndul unităților de pionieri: atletism și fotbal, volei și carting, judo și popice, apoi călărie (orașul fiind unul dintre cele mai afirmate centre hipice ale țării), precum și cîteva jocuri cu caracter de agrement, foarte gustate datorită notei lor de haz, și pentru participanții la întrecere, dar și pentru spectatori: alergarea în sac, trasul cu frînghia sau cursa atletică cu... oul în lingură. Da, și pentru spectatori, pentru că acolo, în Dumbravă, acolo unde se petrece acest inedit spectacol, face popas, pentru o zi întreagă, marea majoritate a „populației

mici” a Sibiului — peste 20 000 de copii și școlari. Vin unitățile de pionieri, pentru a-și susține colegii-concurenți. Vin și părinții, frații și surorile acestora, în același scop. Vin familii întregi. Este o zi „plină”, la „Chemarea toamnei”, în folosul tuturor, protagoniști și spectatori, beneficiari ai unor momente de destindere în aer liber, în mijlocul naturii.

Am fost martori la una din cele 10 ediții ale acestei lăudabile acțiuni. Ne-am aflat în mijlocul celei mai bine organizate galerii, cea a Școlii nr. 4, condusă de profesoara de limba română Elena Pavel. Sute de băieți și fete, în ordine, pe clase, pe detașamente și-au susținut în mod civilizat favoriții. I-au îmbrățișat după reușită, dar i-au și consolat, cînd a fost cazul. Și a fost... I-am felicitat și noi pe frunțași, cei mai mulți pionieri de la Școlile nr. 17, 9, 12 și 18; firesc, de vreme ce — după cum am aflat —, reprezentanții acestor instituții de învățămînt se impun atenției și în celelalte concursuri și competiții sportive organizate pe municipiu, și chiar pe județ. Felicitări le-am adresat și pionierilor de la Școlile nr. 19 și 14, pentru cea mai bună mobilizare.

„Chemarea toamnei” constituie o reușită a pionierilor din Sibiu, ca și a întregii mișcări sportive pionierești. Pentru că, după modelul ei, și alte consilii orașenești au inițiat acțiuni oarecum asemănătoare. Predelenii, de pildă, au inclus în program, la festivalul lor, o probă de schi pe rotile. Cei din Tulcea n-au lipsit întrecerile de prezență luptelor, disciplină sportivă cu o îndelungată tradiție în Dobrogea. La Constanța, minirugbiul a reprezentat punctul forte ale disputelor (dar în limitele fair-play-ului, cum impune, prin definiție, acest sport al voinicilor). Craiovenii și vilcenii n-au ocolit tenisul de masă, în care au mulți ași între copii, în timp ce clujenii păstrează tradiția gimnasticii, a celei feminine, îndeosebi.

Revenind la „Chemarea toamnei”, să completăm cele cuprinse aici, cu o nouă inițiativă: aceea a lărgirii, în viitor, a cadrului acțiunii, prin prezența la întreceri și a tineretului din țiece („Gheorghe Lazăr”, construcții nr. 2, sanitar etc.), de unde va rezulta un spor de interes, de participare. În fond, acesta trebuie să fie și rostul unor asemenea acțiuni sportive de masă: acela de a cuprinde întreaga populație școlară a unei localități, generațiile în plină formare, care să cunoască și să se bucure de foleasele mișcării în aer liber. Viața însăși însemnînd mișcare!

TIBERIU STAMA

SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ●

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

SPORT DIN PRIMA PÎNĂ ÎN ULTIMA ZI A ANULUI

Sînt aproape 15 ani de cînd un profesor din Cîmpulung Moldovenesc — numele său este George Andrieș — iniția, în rîndul copiilor și pionierilor de la Școala nr. 4 din această așezare suceveană, jocul de șah. „Nu mi-am făcut iluzii, n-am intenționat să modelez campioni, prin apropierea șahului de copii doream doar să le lărgesc acestora orizontul imaginației, să le ordonez gîndirea. Se știe, acest joc al minții reușește să-i orienteze pe copii spre o muncă organizată, pe temeiuri cit mai precise, îi face să prețuiască timpul, să-și drămuiească preocupările școlare și obștești în așa fel încît nimic să nu fie omis ori neglijat. Sînt aspecte ale vieții și activității esențiale pentru formarea unui cetățean...”

Profesorul George Andrieș a reușit peste așteptări: clasele la care a fost diri-

ginte, precum și copiii dornici să se inițieze în șah au fost nu numai modele în materie de organizare a timpului de studiu și de joacă: foarte mulți dintre ei au ajuns să fie cunoscuți în aria sportului de performanță. Reprezentanții Școlii nr. 4 din Cîmpulung Moldovenesc au urcat pînă la pozițiile de campioni de copii pe județ; în repetate rînduri, ei au avansat chiar pînă în finalele pe țară ale campionatelor republicane școlare!

Nu ne vom referi la pionierii de ieri. Ne vom opri numai la actualii pionieri și elevi ai școlii, care constituie și în șah mîndria colectivului, amintindu-i pe Viorel Bocancea, Emil Gorodea și Cristian Nițulescu din clasele a VIII-a, Cristina Borș și Lidia Hodea din clasele a VII-a, Georgeta Bezrodnîi din clasa a VI-a și Marius Hop, din clasa a IV-a, șahiști de

nădejde ai acestei școli, cu cele mai multe prezențe în concursurile și competițiile oficiale și rezultatele cele mai semnificative. Iar în... rezerva lor, proaspeții pionieri Loredana Fusuleac, Dan Bezrodnii din clasele a II-a și Elena Petra din clasa a II-a.

— „Sigur — ține să sublinieze directorul școlii, profesorul Gicu Noaptes — ne bucură orice reușită a colectivului nostru în planul învățării, în cel sportiv sau cultural. În sport, șahul a făcut începutul! Peste bucuriile ce ni le oferă succesele înregistrate la masa cu 64 de pătrățele există, însă, și alta, legată de participarea masivă a copiilor și pionierilor la concursurile organizate pe detașamente, pe unitate, din toamnă și pînă la finele lui iunie. De Ziua Pionierilor este organizat, prin tradiție, concursul-bilanț. Deci, o activitate sportivă de referință, permanentă, desfășurată sub genericul mobilizator al Daciadei și care angajează toată suflarea școlii, sute de copii. Apoi, la finele vacanței mari, se face un al doilea bilanț. Nu se urmărește neapărat propulsarea unor campioni; important este că în școală toată lumea știe să joace șah. Și că această lume a șahului a devenit o lume a muncii disciplinate. De fapt, aici a vrut să ajungă profesorul Andrieș și alături de el colectivul de cadre didactice, învățătoarele Maria Doxin și Veronica Herțanu, sprijinitoare de nădejde în implantarea șahului în rîndul celor mici, șoimi ai patriei și pionieri, profesorii de toate specialitățile.”

Aceasta ar fi prima opțiune sportivă a copiilor-pionieri și elevi de la Școala nr. 4 din Cîmpulung Moldovenesc. Există aici, însă, și o a doua opțiune, care vizează sezonul alb, al sporturilor de iarnă. Personajul nr. 1 îl reprezintă, în acest caz, profesorul **Gheorghe Bratu**. El a fost mentorul unei suite de inițiative destinate să-i aducă pe copii pe patinoare și pîrtii. „Nu oricum — ține să remarce profesorul Bratu —, nu întîmplător, ci metodic, organizat. Adică pornind de la crearea unor condiții adecvate practicării sporturilor de iarnă. Două patinoare stau, de mai bine de 20 de ani, la dispoziția elevilor, amenajate chiar de ei: unul, în curtea

școlii, altul în incinta stadionului orașului, aflat în imediata vecinătate. Le stau la dispoziție, de asemenea, pirtile de sanie și schi de pe dealul Runcului, cele de pe versantul nordic al orașului Cimpulung Moldovenesc, de la Daia. Sigur, mai sînt și altele. Le-am amintit doar pe cele oficiale, pe care au loc de regulă concursurile...”

Profesorul Bratu a mai făcut un pas spre apropierea sporturilor de iarnă de copii: în strînsă legătură cu comitetele de părinți, s-au căutat și s-au găsit soluții pentru procurarea sau confecționarea patinelor, sâniilor și schiurilor. De toate mărimile și dimensiunile. În acest fel, tentația de a practica **cel puțin** un sport al iernii rămînea deschisă tuturor copiilor. Așa s-a ajuns ca **întreaga școală** să meargă pe patine, **toți elevii** să urce pe derdelușuri, la sânius, sau să alunece pe tălpile. Cel care așterne pe hîrtie aceste înduri își amintește cu plăcere de prezența pionierilor de la Școala nr. 4 din Cîmpulung Moldovenesc la un veritabil serial de întreceri sportive, festivaluri pe gheață organizate în localitate, la Vatra Dornei, în cadrul „Cupei Pionierul”, sau la Suceava, în cazul patinajului artistic și de viteză. De fiecare dată exponenții acestei școli s-au aflat la înălțime, ieri Daniela Ciobanu, acum elevă a Liceului industrial silvic, astăzi — Camelia Co-vașă, Cristina Nistor și Marcela Cojariuc, toate din clasele a VI-a, la patinaj, Leonard Istrate, din clasa a IV-a, la schi.

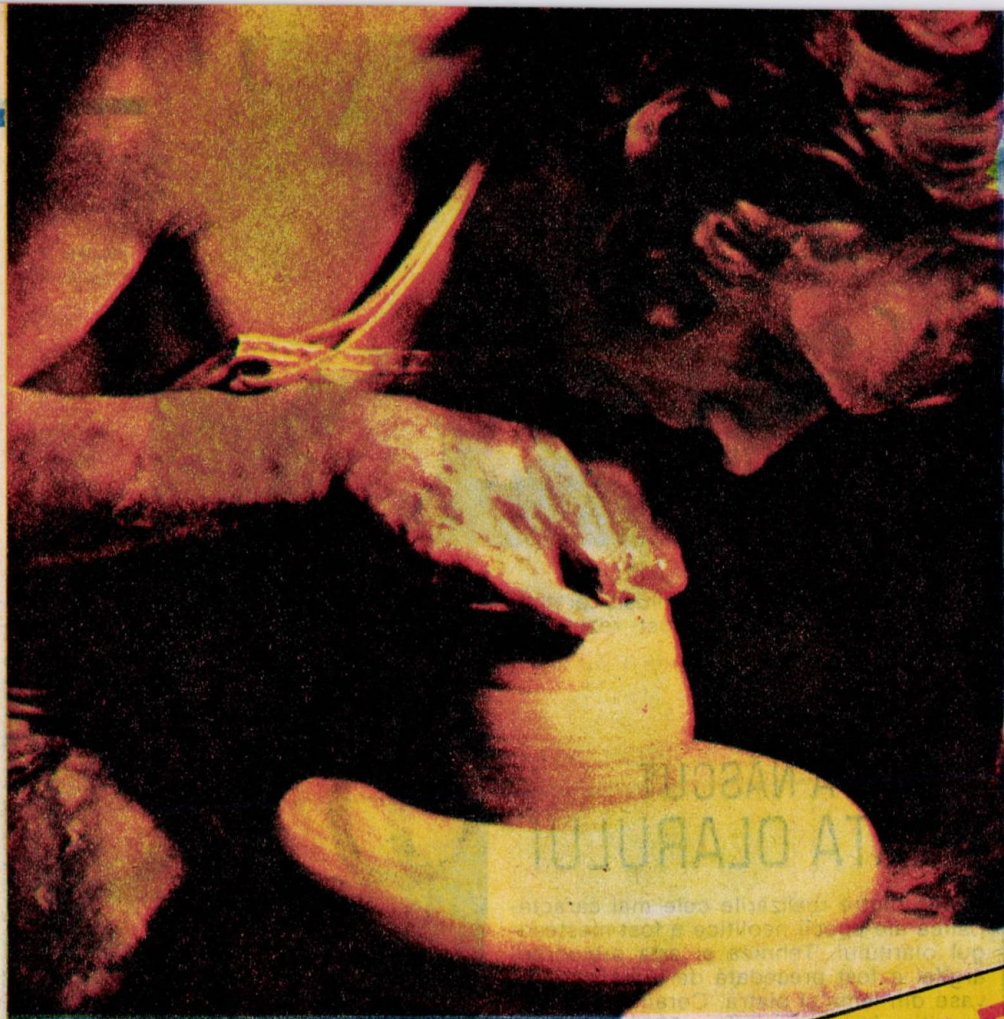
Ca și în cazul șahului, și aici inițiatorul și organizatorul activității în sporturile de iarnă se bucură de concursul nemijlocit al unor colegi — profesorii Horia Luca și Constantin Moroșan fiindu-i colaboratorii cei mai apropiați. „De bună seamă că fără sprijinul colegilor n-am fi reușit ca și la sporturile de iarnă — așa cum există la șah — toți copiii, fără excepție, să cunoască una dintre aceste ramuri de sport, trăind astfel bucuria mișcării în aer liber pe toată perioada în care fulgii de nea se aștern în strat gros, la noi, în Țara de Sus a Moldovei...”

Nu încapă nici o îndoială: nici șahul, nici patinajul, nici schiul sau săniușul n-ar fi ajuns atât de aproape de inimile copiilor de la Școala nr. 4 din Cimpulung Moldovenesc fără efortul conjugat al tuturor, fără pasiunea lor ardentă pentru sport.

Spre bucuria copiilor, dar și spre folosul lor, pentru sănătatea lor!

TIBERIU STAMA

INCURSIUNE ÎN ISTORIA CIVILIZAȚIEI

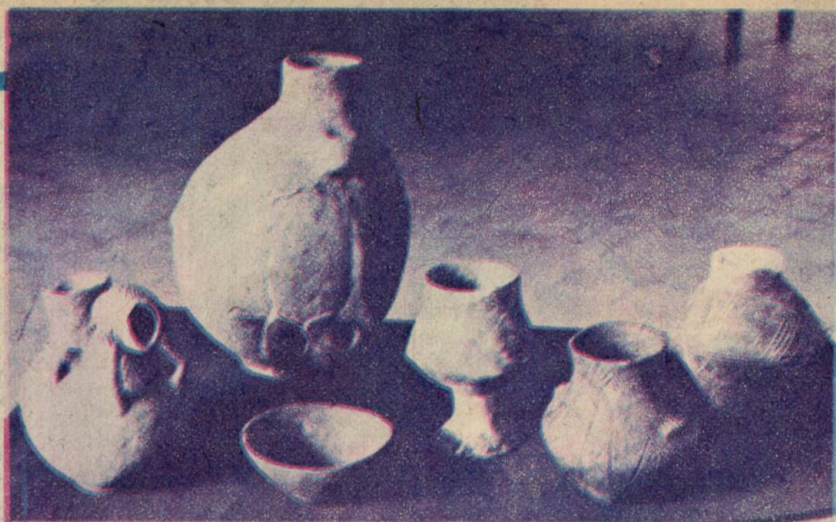
ÎNCEPUTURILE MEȘTEȘUGURILOR

Omul, acest produs "superior" al naturii, a căutat încă de la apariția sa să-și îmbunătățească viața, să-și ușureze munca, născocind, cu inventivitatea ce-l caracterizează, diferite unelte și scule. În bună măsură supraviețuirea lui s-a datorat perfecționării continue a uneltelor de care se servea în procesul muncii.

A căuta nume de inventatori pentru primele meșteșuguri nu-și are sensul.

Mai mult ca sigur că primul topor de piatră, primele produse de olărie, primele împletituri sau metalurgia nu au fost creația unui singur om. La producerea lor a contribuit experiența acumulată a multor generații anonime, ele fiind rezultatul unui neîntrerupt șir de încercări și acumulări de cunoștințe, de eșecuri și descoperiri.

Ne putem întreba cu legitim interes care au fost cele mai vechi meserii din

Le-au creat și le-au folosit oamenii începuturilor,

O mărturie peste milenii: cultura Cucuteni.

lume, ce materii prime au folosit cei dintâi meșteșugari și care au fost rezultatele muncii lor.

CUM S-A NĂSCUT ROATA OLARULUI

Una dintre realizările cele mai caracteristice ale epocii neolitice a fost meșteșugul olăritului. Tehnica și arta prelucrării argilei a fost precedată de lucrarea unor vase din lemn și piatră. Ceramica își face apariția în jurul anilor 6000 î.e.n., în Orientul Apropiat, pe o arie care se întinde din Macedonia pînă în Iran. Era o mare descoperire să faci din argilă friabilă un vas rezistent prin ardere. Născocirea vaselor de lut ars are la origine, mai mult ca probabil, producerea unor mici obiecte de lut și vase lucrate grosolan și nearse.

Se cunosc cinci procedee principale de producere a ceramicii. Cel mai vechi dintre ele presupune acțiunea directă cu mîinile asupra unei bucăți de lut în care se creează o cavitate. În cadrul celui de al doilea procedeu se execută din lut un sul lung, care este încolăcit în formă de spirală. Mai întîi se execută fundul vasului, iar apoi se continuă pe verticală înfășurarea spiralei pînă la înălțimea dorită. Vasul este netezit cu ajutorul unei pietre sau al unei bucăți de lemn și pe dinăuntru, și pe dinafară. Asemănător cu acesta este și al treilea procedeu, în care se suprapun inele de lut. La al patrulea procedeu se execută mai întîi un fund rotund, de ale cărui margini se atîrnă fișii, care sînt apoi ridicate și împreunate. Al cincilea procedeu folosește roata olarului.

Prepararea lutului presupunea o serie de operații anterioare. Lutul era curățat, spălat, strecurat și lăsat să se odihnească mai multe săptămîni. Fiind prea gros, pentru a nu se lipi de degete, i se adăugau degresanți: praf de piatră ponce, scoici pisate, nisip, paie tocate, pleavă de cereale etc. Degresantul adăugat înlătura posibilitatea apariției crăpăturilor la uscare sau după ardere. Argila era frămîntată și bătută împreună cu degresantul respectiv pînă la omogenizare. Din acest material, olarii făureau cu mîinile lor dibace vase din cele mai felurite. Acestea erau uscate la Soare și apoi arse, la început pe vatră sau în gropi simple, uneori cu consecințe negative asupra calității. În milenii V—IV î.e.n. se inventează în Orient cuptorul de ars oale, cu reverberație (format din două camere: camera de foc și camera de ardere a vaselor, situată deasupra), care face ca arderea să fie egală. În funcție de dirijarea aerului se obțineau culori diferite (nuante de negru, cenușiu, roșu sau galben).